

bb. 41. belpolitikai híregyzék 18.00 órától zárásig:

rj la

1973. december 27./mti/

40. időjárásjelentés
41. híregyzék

-. -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletos szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet

- 32 -

21.10 rj

112/100

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. december 28.

bb. 1. a munkásművelődés újabb lehetőségei - virizlay gyulának, a szot titkárának nyilatkozata

1/sl/pt/rj la

1973. december 28.

a párt központi bizottságának tavaly novemberi határozata kiemelte népünk általános művelődési színvonala emelésének jelentőségét, s egy év elteltével, a központi bizottság legutóbbi ülése megállapíthatta, hogy a tudományos kulturális területeken is újabb értékek, eredmények születtek, a párt- és a kormány különösen nagy gondot fordít a munkásosztály művelődésére, a munkába a szakszervezetek is tevékenyen bekapcsolódtak. az eredményeket és a feladatokat a következőkben foglalta össze virizlay gyula, a szot titkára, az mti munkatársának adott nyilatkozatában.

- a szakszervezetek politikai, kulturális gazdasági nevelő munkájának fő területei a munkahelyek. széles aktív hálózatának bevonásával a szakszervezeti mozgalom mind hatékonyabban igyekszik segíteni a munkásosztály képzését, művelődését, a művészetek iránti érdeklődésének felkeltését. nem lebecsülendő eredmény, hogy a munkások közül immár több mint félmillióan vesznek részt a szakszervezetek politikai tanfolyamain, évente többmillióan látogatják szakszervezeti művelődési otthonok szakkörleit, klubjait, hétszáz ezer állandó olvasójuk van a szakszervezeti könyvtáraknak, s például tavaly a munkahelyi elárusító helyeken 220 millió forintért vásárolták az olvasók könyvet.

az emberek nevelésében, tudatuk formálásában felbecsülhetetlenül fontos eszköz a szocialista munkaverseny mozgalom. a versenyben élre törnek azok, akik lépést tartanak a feladatokkal, mernek szembenézni a nehézségekkel, akik hajlandók felelősség vállalására, segítik társaikat, viszont lemaradnak, akik mások, sőt olykor még önmaguk sorsa iránt is közömbösek. szocialista brigádjaink már több mint egy és negyed millió dotgozót tömörítenek, akik nemcsak munkájukkal, hanem egész tartásukkal, életvitelükkel vívják ki társaik és vezetőik megbecsülését. a szakszervezetek elsősorban a szocialista brigádok segítségét veszik igénybe, ahhoz, hogy a jövő nemzedéke mielőbb megtalálja helyét, beilleszkedjék környezetébe. a fiatalok jórésze iskolai tanulmányai miatt ma jóval később áll munkába, mint korábban, nehezebben ismerkedik meg a munkásélettel, nem nő úgy bele a munkahelyi környezetbe, mint annakidején a 14 évesek, vagy még fiatalabbak.
/folyt.köv./

M

- 1 -

bb. 1. / a munkásművelődés... 1. folyt./rj

egész társadalmunknak alapvető érdeke, hogy segítsük beilleszkedésüket a nem ritkán ellentmondásos életbe. a szakszervezeteknek és a kisz-nak, a munkásokkal összefogva tudatosan kell gondoskodniuk arról, hogy munkahelyükön a fiatalok jól érezzék magukat, olyan feladatokat kapjanak, amelyeket végre is tudnak hajtani, s ha rászolgálnak, nem ujaradjon el az anyagi és az erkölcsi elismerés sem.

természetesen nem csupán a fiatalokat, valamennyi dolgozót segíteniük kell a szakszervezeteknek, s az állami szerveknek is a továbbtanulásban. mindenekelőtt azokat, akik még az alpműveltséget sem szerezték meg. a tanköteles fiatalok 10 százaléka nem fejezi be tanulmányait tanköteles korban, hanem dolgozni megy. az aktív keresők közül - csak 45 éves korig számítva - másfélmillió dolgozó, tehát minden harmadik kereső nem fejezte be a nyolc általánost. sajnós volt egy időszak, amikor a dolgozók iskoláiban tanuló száma nem növekedett, hanem csökkent, az utóbbi időben azonban már bizonyos javulás tapasztalható. az 1970/71-es tanévben 145000-en 1972/73-ban pedig 164.000-en folytatták tanulmányaikat a dolgozók iskoláinak különböző típusaiban, közülük 25.000-en a dolgozók általános iskoláiban, többségükben középiskolában, illetve a felsőfokú oktatási intézményekben. a szakszervezeteknek, a kisz-nal összefogva elsősorban a fiatalok továbbtanulását kell szorgalmazniuk, meggyőzve őket, hogy boldogulásuknak, előmenetelüknek alapvető feltétele a tanulás.

hasontalan nagy feladat a munkások szakmai képzése és továbbképzése. a munkásoknak ma még csupán egyharmada szakmunkás, 29 százalékuk betanított, 38 százalékuk pedig segédmunkásként dolgozik. a szakszervezetek a többi között azzal segíthetik a dolgozók szakmai nevelését, ha szerves kapcsolatokat építenek ki a felnőtt szakmunkásképzés, illetve továbbképzés és a közművelődés rendszere között.

a kormányzati szervek egész sor intézkedést hoztak az utóbbi időben a dolgozók továbbképzésének támogatására. az egyik rendelet például lehetővé teszi, hogy a felnőtt emberek az általános iskola hiányzó osztályait általában öt hónap alatt elvégezhessék. ennek kedvező hatásai már tapasztalhatók, több a jelentkezés, mint a korábbi években. a párt közoktatáspolitikai határozata szellemében olyan megoldásokat is javasolunk, amelyek iskolába járás nélkül lehetővé teszik a vizsgákra való egyéni felkészülést. ez természetesen csak úgy lehetséges, ha konzultációk szervezésével segítenek a különböző közművelődési intézmények. ez a megoldás tömegessé tehetné felnőtt korban a vii. és a viii. osztály elvégzését. reálisnak tartjuk azokat a javaslatokat is, amelyek a dolgozók iskoláinak valamennyi típusára kiterjesztenék az egyéni tanulást. ennek természetesen fontos feltétele, hogy megfelelő tankönyvek és segédanyagok álljanak rendelkezésre. azonban az iskolai, a tanfolyami és az egyéni vizsgázási forma együttesen sem teszi lehetővé, hogy másfélmillió dolgozó elvégezze az általános iskolát. ezért szükségesnek látszik, hogy az iskolák és a tanfolyamok mellett is formákat is próbálkozzunk, hiszen nem a bizonyítvány a lényeges, hanem a tudás.

/folyt.köv./

- 2 -

NA

bb. 1. / a munkásművelődés... 2. folyt./rj

létesíthetnénk esetleg olyan munkásakadémiákat, amelyeknek elvégzése, előadásainak meghallgatása, s a gyakorlatokon való részvétel, különösen az idősebb korosztályt, a legszükségesebb ismeretanyaghoz juttatná.

kivánatosnak tartjuk azt is, hogy mielőbb jöjjön létre a szakmunkások középiskolája, amely a szakmunkások tömeges továbbtanulását tenné lehetővé.

a munkásosztály vezető szerepének érvényesülése továbbra is megkívánja, hogy arra alkalmas munkásokat, művezetőket, brigádvezetőket magasabb tisztségekre kiemeljenek. a vezető utánpótlást nem lehet csupán az iskolákból kikerülő fiatalokkal biztosítani. sok olyan munkásunk van, akik gazdag tapasztalataikkal, politikai és szakmai érettségükkel, vezetői készségükkel alkalmasak vezető posztokra. ezért üdvözljük a pártnak és a kormánynak azt a döntését, amely lehetővé teszi, hogy ezek az emberek - ha egyelőre még nem is nagyszámban - előkészítő tanfolyam után, a középiskola elvégzése nélkül az egyetemre juthassanak. fontosnak tartjuk azt is, hogy a vezetői utánpótlásra számításba jövő munkások, brigádvezetők, művezetők t részére a minisztériumok, üzemek szervezzenek tanfolyamokat, segítsék elő a technikai vizsga letételét. a már középiskolával rendelkezők számára pedig - ha szóba jöhetnek vezetői utánpótlásként - lehetővé kell tenni, hogy sikeresen végzett előkészítő tanfolyam után, de külön felvételi vizsga nélkül üzemi ösztöndíjjal, nappali egyetemi tagozaton tanulhassanak.

mindent egybevetve, különösen a tavalyi novemberi párthatározat óta jelentős lépésekkel haladt előre a munkásosztály művelődésének ügye. a párthatározat szellemében a szakszervezetek továbbra is a legmesszebbmenően támogatnak minden kezdeményezést, amely a munkásosztály további szellemi felemelkedését szolgálja, s ehhez saját erőforrásaikat is mindenkor rendelkezésre bocsátják.

/mtl/

..-

bb. 2. új könyvtárak, közművelődési központok - a művelődésügy 1974. évi tervei

1/szö/pá/rj -cz

1973. december 28.

gazdagabb, tartalmasabb kulturális, művészeti munkát tesz lehetővé annak a tervnek megvalósítása, amelyet a művelődésügy 1974-re dolgozott ki. a most körvonalazódott elképzelések nyomán elsősorban a munkáslakta települések lakosságának kulturális igényeit kívánják az eddigiéknél jobban, magasabb színvonalon kielégíteni.

/folyt.köv./

- 3 -

NA

bb. 2. / új könyvtárak.... 1. folyt./rj

a közművelődés intézményei országsszerte gyarapodnak, a tervek szerint kecskeméten befejeződik a megyei művelődési központ felépítése, debrecenben és szolnokon pedig hozzáfognak hasonló megyei művelődési központ megvalósításához. az év első napjaiban nyílik oroszlányban a városi művelődési központ, és ugyancsak 1974. folyamán várható a vásárosnaményi járási centrum átadása. folytatódik a gyulai, a dunaujvárosi, a siófoki, a váci, a lenti és a kőbányai kulturális központ építése, és hozzáfognak a nagykanizsai városi művelődési központ megvalósításához. nyíregyházán új megyei könyvtár épül, ennek befejezése az ötéves terv végére várható. a központi közművelődési beruházások közül folytatódik a budavári palota újjáépítése, s meggyorsul a vígadó helyreállítási munkája. hasonlóképpen folytatják a szentendrei szabadtéri néprajzi múzeum építését.

a művészetek, a közművelődés valamennyi területén elsősorban amunkásság és a fiatalok körében szélesítik a közönség-kapcsolatokat. ezért változatlanul fontos a munkástakta körzetekben működő művelődési házak anyagi, erkölcsi támogatása. erre a tanácsok az idén több mint 18 millió forintot külön összeget kaptak, s ez a támogatás jövőre is rendelkezésükre áll. a következő év feladatai közé tartozik a hazai színházi struktúra és a közönségvadás vizsgálata, továbbá az egyes színházak profiljának tisztázása. a vidéki színházak körzetesítési programját a közművelődés fejlesztési terveivel még szorosabb összhangban kell módosítani.

az elmúlt időszakban meggyorsult több fővárosi kulturális intézmény építése, illetve korszerűsítése. így például az eddiginél nagyobb ütemben folyik a bábszínház régi - népköztársaság útján lévő - épületének átalakítása és bővítése. tovább épül a vígadó duna-part felé néző szárnya, amely budapest zenei életének ismét egyik központja lesz. előkészítik az erkel színház kisebb mérvű bővítését: az épület toldalékszárnyát kap, öltözőkkel, próba- és baletttermekkel.

az előző évhez hasonlóan jelentős támogatást élvez a könyvkiadásban minden olyan alkotás, amely a szocialista kulturpolitikai célok megvalósítását segíti elő. jövőre mintegy 120 művel több jelenik meg mint az idén. elsősorban az ifjúsági könyvek száma gyarapodik, tankönyvek mennyisége is.

nagyobb összeggel finanszírozzák a filmgyártást is: s ez többek között lehetővé teszi a színes produkciók számának növekedését. jövőre elsősorban több mai témájú játékfilmet, és a közönséget is vonzó, több filmvígjátékot kívánnak készíteni.

a kulturális vállalatok beruházásai szintén a teljesebb, jobb művelődési lehetőségeket szolgálják. a tanért mechanikai üzemegysége debrecenben 1974-ben elkészül. dorogon építik a hanglemezgyártó vállalat új présüzemét, az állami könyvterjesztő vállalat pedig a fővárosban létesít raktárat. a magyar cirkusz és varieté cinkotán épít üzemi telephelyet.
/folyt.köv./

- 4 -

Támogatottak mellett emelkedik az oktatási reform következtében a

NA

bb. 6. / új könyvtárak... 2. folyt./rj

az anyagi erőforrásokhoz képest jelentős összeget fordítanak tudományos kutatásra és fejlesztésre, új tudományos eredmények elérésére és alkalmazására. már működik a szegedi biológiai központ második szakasza, s így a biológiai kutatások magas színvonalu, országos bázisaként szolgálja a hazai és a nemzetközi tudományos élet fejlődését. új létesítményként működik a geodéziai és geofizikai kutató intézet soproni székháza, a napfizikai obszervatórium debreceni épületrésze, valamint gyulai megfigyelő állomása. tovább épül a budaörsi uti kutatótelep, a jövő évi költségvetés biztosítja a részleges üzemeltetéshez szükséges kiadásokat, emellett a tanszéki kutatócsoportok elhelyezésének előkészítésére is tartalmaz megfelelő fedezetet. a számítástechnika alkalmazásának elősegítésével összefüggésben gondoskodtak a számítástechnikai és automatizálási kutató intézetnél egy új, r-50-es számítógép beszerzéséről a központi fizikai kutató intézetben egy r-20-as gép alkalmazási programjáról.

a magyar rádió és televízió szerepe a tömegkommunikációs szolgáltatások területén tovább növekedett az elmúlt évek során. a jelenlegi adatok alapján száz háztartásra budapesten 85, a vidéki városokban 79, a falvakban pedig 69 rádiókészülék jut. televíziós készülékekből az arány: budapesten 68, vidéki városokban 69, falvakban pedig 54. a felnőtt lakosságnak így mintegy 90 százaléka rendszeres rádiózó, 73 százaléka pedig mindennapos tv-néző. a rádióban a későbbiek során elsősorban az ultrarövid hullámu adás mennyiségi növelése és minőségi javítása a cél. ezt indokolja, hogy a műsor-vételi lehetőségek ezen a hullámsávon javíthatók a leggyorsabban, é a leggazdaságosabban. a következő esztendőben a magyar rádió 25.400, a magyar televízió pedig 4431 órás műsor sugárzásával kívánja megoldani változatos, gazdag programját. /mti/

--

bb. 3. petőfi szobrot avatnak a hortobágyon

vid/ká/rj -cz

1973. december 28.

a petőfi sándor születésének 150. évfordulója tiszteletére meghirdetett petőfi - év hajdusági rendezvény sorozata december 30-án a hortobágyon szoboravatással zárul. a pusztai központjában, a csárdától nem messze épült új iskola előtt állítják fel petőfi sándor-szobrát, somogyi árpád munkácsy-díjas művész alkotását. a szoboravatás népján - szellem és táj- címmel tanácskozást tartanak a hortobágyon. /mti/

- 5 -

bb. 4. újabb intézkedések a gazdaságos termékszerkezet kialakítására - hat kiemelt vállalat jövő évi tervei

1//nl/sb/fk/rj la

1973. december 28.

mint ismeretes, az mszmp kb 1972. novemberi állásfoglalása és a kormány határozata alapján 1973-ban hat nagyvállalatnál kezdődött meg központi támogatással a termelési szerkezet korszerűsítése, a termelés gazdaságosságának biztosítására, közülük három kcm-vállalat közvetlenül bekapcsolódott a közuti járműprogramba, a ganz mávag és a magyar hajó- és darugyár problémáit külön-külön oldják meg csakugy, mint az évm-hez tartozó beton- és vasbetonipari műveket, az uti munkatársas a hat gyár jövő évi terveiről kért tájékoztatást.

a vörös csillag gépgyár

a magyar vagon- és gépgyár részeként bekapcsolódott a közuti járműalkatrészek és részegységek nagyszorozatu gyártásába. 1974-ben már a gyár termelésének 38-40 százalékát a járműprogramhoz felhasznált gyártmányok adják - az idei arány 17 százalék volt. hagyományos, de már nem készülő termékeik pótalkatrész-ellátását is tíz évig biztosítják, jövőre ez még 15 százaléka a termelésnek, a gépgyár meglévő kapacitását a jövő évre lekötötték, az új gyártmányok kapacitásának bővítésére 1974-ben adnak át egy 14 ezer négyzetméteres korszerű csarnokot és elkezdene/k építeni egy 8000 négyzetméteresét.

a csepel autógyár

új 22 ezer négyzetméteres csarnokában egy ndk és egy magyar szerelősztalag áll munkába, így 8000 önjáró autóbusszalvázat tudnak gyártani, ezzel biztosítják az ikerus gyár teljes igényét, ugyanakkor a gyár csökkenti a normál- és folytatja néhány speciális tehergépkocsi gyártását, az autógyár teljes gyártmányösszetétele az év folyamán alakul ki.

a hajtóművek és festőberendezések gyára

jövőre másfél milliárd forint értékű terméket állít elő, 420 millióval többet, mint idén. kapacitását a megrendelésekkel már teljesen lekötötte 1974-re, ennek megfelelően tovább növeli az ipari hajtóművek, a festőberendezések és konvektorok gyártását és sebességváltókból folyamatosan biztosítja a hazai igényeket, miközben nagyarányú rekonstrukciót is kezd, a 353 millió forint beruházási összegeknek csak 10 százalékát fordítják épületek emelésére, a többi gépi beruházás, amelynek csaknem a felét már jövőre megvalósítják, új gépeken kezdik majd el egy modern sebességváltó gyártását, amelynek licencét hamarosan megvásárolják, az ötödik ötéves tervben ugyanis az össztermelés 40-42 százalékát adja majd a sebességváltógyártás, amely ma még 30 százalékkal részesedik az egész termelésből.
/folyt.köv./

- 6 -

bb. 4. / újabb intézkedések... 1. folyt./rj

a ganz mávag

amely az idén kezdte meg a felvonógyártást, a svájci schindler licenc alapján jövőre mintegy 500 modern lakóházliftet gyárt és folytatja a hagyományos kórházi és teherliftek készítését is, több gazdaságtalan termék gyártásának csökkentése azonban még hátra van és a tőrszgyár teljes rekonstrukciójával 1980-ig valósul meg, 1974-ben tovább csökken a vasuti gördülőanyaggyártás és annak exportja, ugyanakkor több eróművi berendezést készítenek.

a magyar hajó- és darugyár

termékszerkezetének javítása a tengeri hajógyártás csökkentésével kezdődött és folytatódik a hagyományos portál- és uszódaruk készítésének mérséklésével, 1974-ben bővítik az idén elkezdett folyami uszálygyártást, tovább fejlesztik az önjáró tengeri uszódaru-családot, ennek első 16 tonnás tagja idén kitűnően vizsgázott és nyugati exportlehetőségei is vannak, s már készül a következő 25 tonnás típus is, a darugyártás korszerűsítéséhez a tiszafüredi daruvasszerkezeti üzem beruházásai megfelelő ütemben folynak, a gyárat a tervek szerint a jövő év közepén helyezik üzembe.

a beton és vasbetonipari művek

a termelés irányítását decentralizálta, két-két gyáregységét összevonta, s három gazdaságtalanul működő telepet megszüntette, 1974-ben újabb két betonáru-telepet szüntetnek meg, s akarcsak az előzőeknél, gondoskodnak arról, hogy tanácsi vállalatoknál, egyéb szervezeteknél vagy a művek más gyáregységeinél pótolják a leállított telepek termelését.

az átadott termékek helyett a nagyvállalat 1974-ben erőteljesebben növeli különösen keresett, s egyúttal gazdaságos gyártmányainak termelését, így a feszített vasbeton-gerendából 20 százalékkal, azaz 500.000 folyóméterrel többet szállít, főként a családiházak építkezéseinek, vasbeton födémpanelből 100.000 négyzetméterrel gyártanak többet, s az iskolákhoz, bölcsődékhez, és más közösségi létesítményekhez szükséges univáz épületszerkezetből 50.000 négyzetméter alapterület beépítéséhez elegendő termékkel készítenek többet, mint az idén. /mtij

- 7 -

bb 5. magyar művészek külföldön

i ró/gk um hi la

1973. december 28.

elkészült az operaház 89. - az 1972-73-as - évadjáról szóló „jelentés”, 522 előadás - bemutatók és felújítások, fennélművészes, fényes esték és egyszerű „hétköznapok”, - krónikája. az operaház és az erkel színház bemutatói és felújításai mellett az elmúlt szezonban az operaház társulata többször vendégszerepelt külföldön.

az októberben bordeauxban megrendezett magyar heteken a balettgyűttes lépett színre jórészt reprezentatív magyar alkotásokkal. október 27-én és 28-án prokofjev klasszikus szimfóniájának táncos változatát a bordeauxi nagyszínház zenekara élén pál tamás, bartók két balettművét - a fából faragott királyfit és a csodálatos mandarint - erdélyi miklós vezényelte. az október 29-i koncertműsor karmestere ugyancsak pál tamás volt, és a gazdag programban többek között a chopiniana és a gajane-szvit szerepelt.

az évad végén, augusztus 24. és szeptember 3. között vendégszerepelt az operaház egész társulata a nagyhirű edinburghi fesztiválon a king's theaterben. legjobb előadásait vitte magával a társulat: bartók két művét, a kékszakállu herceg várát és a csodálatos mandarint, hacsaturján - seregi balettkompozícióját, a spartacust és szokolaj sándor operáját, a vérnászt. mindhárom műsort rendkívül jól, a magyar opera - és balettművészet értékeit elismerve fogadta az angol kritika.

az operaház zenekari művészeiből alakult nagymultu budapesti filharmóniai társaság zenekara a nyáron két külföldi meghívásnak is eleget tett. július 7-11 között törökországban vendégszerepelt az együttes, augusztus 18-22 között pedig a belgiumi flamand fesztiválon léptek fel.

/folyt.köv./

NA

- 8 -

bb 5./ magyar művészek...folyt./um

gyakran szerepeltek határainkon túl több kontinensen is az operaház művészei. mindenekelőtt a színház főzeneigazgatójának, ferencsik jánosnak nyugat-európai vezényléseire kell utalni, ferencsik egyébként nagy sikerrel dirigálta novemberben - lukács ervinnel felváltva - az állami hangversenyzenekart hosszú egyesült államok-beli turnéján. kórodi andrás többek között bulgáriában, erdélyi miklós az usa-ban, izlandon, csehszlovákiában, oberfrank géza az ndk-ban és lengyelországban vendégszerepelt, németh amadé a belgiumi gent operaházában vezényelt egy hónapon át.

mikó andrás főrendező az „otello”, erkel-színházi felújítása után koppenhágába utazott: a dán királyfi operaház falstaff-előadását rendezte. a bemutatónak még egy magyar közreműködője volt makai péter személyében, aki a diszleteket tervezte. seregi lászló münchenbe kapott meghívást, ahol a bajor állami operaházban a csodálatos mandarinhoz készített koreográfiát. ugyanitt a diszleteket forray gábor, a jelmezeket márk tivadar tervezte.

az énekesek külföldi vendégfellépéseiről nehéz lenne pontosan számot adni. forgács julia októberben a bulgáriai plevénben azon a fesztiválon szerepelt, amelyet bolgár barátaink katja popova énekesnő emlékezetére rendeznek; erre a fesztiválra azok kapnak egyébként meghívást, akik korábban valamelyik nemzetközi énekversenyen már díjat nyertek. ide kívánczik egy különleges beugrás is: a belgrádi operaházban a „porgy és bess”, szerepelt a műsoron, de crown atakítója hirtelen megbetegedett. a színház kérésére csányi jános vállalta és teljesítette a váratlan feladatot - sikerrel.

kovács eszter márciusban és májusban az nszk-ban mindkét brünnhildét énekelte; előbb a wolkürben, majd az isztenek alkonyában. sokan szerepeltek a szovjetunióban is: déry gabriella és szalma ferenc éldául március végén a moszkvai kgst-palotában adott nagy tetszéssel fogadott koncertet.
/folyt.köv./

NA

- 9 -

vvlöt./ magyar művészek....2.folyt./um

moldován stefánia baskiria fővárosában, ufában, valampnt a jereváni operaházban a trubadur, a don carlos, az otello szoprán főszerepeit énekelte. komlóssy erzsébet, házy erzsébet és faragó andrás tallinmban járt; azon kívül, hogy a don carlosban, a trubadurban és az anyagiben működtek közre, vendégszereplésüknek volt egy különleges magyar aktualitása is. tallinmban mutatták be - a szovjetunióban elsőként - szokolay sándor nagy sikerű és a világ számos dalszínházát megjárt operáját, a vérnászt, s a három magyar művész alakította a főszerepet.

Több balettművész is rangos külföldi meghívásoknak tett eleget az elmúlt évadban. mark/ó iván az elmúlt szezonra maurice béjart világhírű együtteséhez szerződött és a társulattal közel-keleti, valamint amerikai turnén vett részt, utána az együttes székhelyén, brüsszelben lépett föl. neves együttes tagja volt az ősszel róna viktor is: a francia grand ballet de classique tagjaként hatetes dél-amerikai uton szerepelt, a hírneves párizsi táncosnő, liane dayde partnereként. dózsa imre az elmúlt szezonban a stockholmi királyi operaházban is szerződést vállalt, ahol többek között a szilfid főszerepét táncolta. az idén májusban a bordeaux-i fesztiválon havas ferenc prokofjev a tékozló fiu című balettjének címszerepében lépett fel. /mti/

..-

bb. 6. győri műbőr a fiat autókban

vid/rj ká -cz

1973. december 28.

a graboplast pamutszövő- és műbörgyártól négy millió dollár értékben rendelt műbőrt az olasz fiat autógyár. a két gyár öt évvel ezelőtt létesített először üzleti kapcsolatot és azóta évről-évre több győri műbőrrel borított ülésű fiat gépkocsi hagyja el az olasz világcég gyárait. a győri gyár a rendelésnek 1974-ben eleget tesz. a nagyszögű üzleti szerződést december utolsó napjaiban győrtől írták alá. /mti/

..-

- 10 -

bb 7. hatvanezer papirtrombita, 120.000 tasak konfetti - készülődés az óév bucsuztatására

1 kg/gg um ie la

1973. december 28.ómti/

készülnek a kereskedelmi, idegenforgalmi vállalatok a szilveszterre. a piért 70.000 papíraés műanyag-álarccal, százezernél több lampionnal és 120.000 tasak konfettivel járul hozzá a mulatságok sikeréhez. bőséges a papírkalap-készlet is: 24-féle kalap modell között válogathat a közönség. trombitából hatvanezres a készlet. a járókelők megtréfálására 31.000 kigyósipt készítették, amelyeknek nagyrésze a körüli árusoknál várja majd a vevőket.

a csemege vállalatához befutó hidegtálrendelések is bizonyítják, sokan otthon rendeznek népes óév-bucsuztatót. már eddig több mint ezer hidegtál kelt el jóelőre, több tízezer kasszinótójással és több mázsa francia salátával. pezsgőből 80.000 palack sorakozik a budapesti csemege áruházak polcain, és borokból sem lesz hiány. de a szilveszter slágere változatlanul a sült malac, ezért ez is megrendelhető a csemegenél.

étő szerencsemalacokat hordanak körül az ibusz 16 budapesti és nyolc vidéki szilveszteri nemzetközi bálján. ötezer turistát vár az utazási iroda európa csaknem minden országából 1974 köszöntésére. többek között a gellért szálló, a royal, a szabadság és a margitszigeti nagyszálló vidám műsoros bálján szórakozhatnak majd a hazai és külföldi vendégek. magyaros szilveszteri ételeket szolgálnak fel a kispesti halászcsermákban is, itt finn, román és szovjet vendégek részére foglalt asztalt az ibusz.

vidékre két és háromnapos autóbuzskirándulást szervez az iroda, a vendégek szombathelyen a claudiusban és székesfehérvárott az alba régióban nemzetközi bálakon „pihenhetik”, ki az utazás fáradalmait. /mti/

..-

- 11 -

bb 8. ujdonságok a televízió 1974-es tervében

i nn/mm um hi cz

1973. december 28.

uffajta társasjátékok, zenés produkciók, mulattató tévéjátékok, krimik várnak bemutatásra a televízió 1974-es tervében. mint liszkay tamás főszerkesztőhelyettes elmondta az mti munkatársának, különösen sok érdekességet tartogat a sokmillió nézőtábor számára a tv zenés színháza. előkészítik erkel ferenc bán című operájának felvételét; szokolay sándor zenés játékot ír möricz zsigmond égi madár című elbeszélése nyomán, s zenés szatíra készül déry tiber vidám temetés című művéből. várkonyi zoltán dolgozta át és egyben rendezi is a tévé számára offenbach a férj kopogtat című operettjét. egy kedves, öregedő moszkvai bábjátékos szerelméről szól arbutov a boldogság szigete című zenés vígjátéka. filmre kerül eisemann mihály egy csók és más semmi című operettje. puccini halálának 50. évfordulója alkalmából egyik egyfelvonásosát viszik képernyőre és valószínűleg stúdióváltozatot forgatnak a manon lescaut című operából is. ugyancsak a zenei dramaturgia négyrészes produkcióit iktat a műsorba négyesfogat címmel, amely híres operettek örökzöld részleteit eleveníti fel.

gazdag választékot kínál a népzenei rovat is. 1974 első negyedében ér véget az aranyárvány vetélkedő. az év folyamán különböző népdal- és nótáösszeállítások mellett sor kerül a népművészet különféle területein jeleskedő mesterek megszólaltatására. film mutatja be például tóth imre kanászt, kallós zoltán nótafáját. portréfilm készül ugyancsak fülöp ferenc néptáncosról, santa vendelné berzendei népi énekesről. „megismerni a kanászt”, címmel tévé-műsor eleveníti fel a dunántúli pásztorkodás egykori mindennapjait. „eltiltották tőlem a szerelem”, címmel az egymástól elvált szerelmek sorsát tárják elénk népdalok, balladák segítségével. az egyik adás hőse angyal bandi a híres betyár lesz, úgy ahogyan képe tovább él a róla szóló dalokban, mondákban, legendákban.

több új vetélkedő indul a régebbi bevált műsorok, a „kicsoda-micsoda?”, a „játék a betűkkel”, és mások mellett. husz város képviselőjében négy tanárképző főiskola hallgatói áprilisban mérik össze erejüket a kamerák előtt abban a kvíz műsorban, amelynek célja a mai Magyarország bemutatása, havonta jelentkezik majd egy új logikai öttusa-játék is. huszonöt év magyar színházi eseményeiről adnak számot azok, akik részt vesznek majd a „színház az egész világ”, címmel őszől kezdődő sorozatban.
/folyt.köv./

- 12 -

XA

bb 8./ ujdonságok ..folyt./um

a krimi-kedvelőknek bizonyára örömet szerez a „súlyom a sasfészekben”, című négyrészes tévé-játék, amely 1947-ben játszódik, s egy megtörtént eset nyomán dolgozza fel a kialakuló magyar hirszerzés és kémelhárítás tevékenységét. ugyancsak a jövő évben láthatunk még három bűnügyi történetet. a „száraz martini”, „a sirköves tragédiája”, és „a négylevelű lóhere”, egy-egy megtörtént bűnügyet tár a nyilvánosság elé. a következő hónapokban vetítik majd a szép maszkok című sorozatot, amelyet müller péter forgatókönyve nyomán rényi tamás rendezett. jó mulatságot ígér gyárfás miklós a legnagyobb szemtelenség című komédiája és tersánszky józsi jónó legenda a nyulpaprikásról című művének adaptációja. a színész-muzeum sorozatban többek között kabos gyula, mály gerő, gombaszögi ella, rátkai márton, bajor gizi, csortos gyula, és a latabár testvérek alakját idézik fel az egykori pálya társak, barátok és természetesen a híres filmjeik részletei.

fiatal írók a képernyőn címmel a televízió sorozatban mutatja be a groteszk látásmódu pályakezdő tollforgatókat. vasárnap délutánonként új típusú esztrádműsor kerül a képernyőre, amely elsősorban a falusi nézőkhöz szól. szombat estként pedig havonta egy alkalommal mintegy 120-140 perces összeállítással jelentkeznek a szórakoztató és zenei főszerkesztőség, amelyben egyaránt helyet kapnak rövid tv-játékok, könnyű-és komolyzenei összeállítások. /mti/

bb 9. gazdag kisgrafikai gyűjtemény készthelyen

vid/um ká cz

1973. december 28.

a készthelyi balatoni muzeum két évvel ezelőtt kezdte meg a kisgrafikák gyűjtését. a kezdeményezés a remélnél is nagyobb sikert hozott: két év alatt huszezer művészi alkotást vettek leltárba. dr. soó rezső kétszeres kossuth-díjas professzor például több ezer darabos gyűjteményt ajándékozott a balatoni muzeumnak. a kezdeményezést a művészek is pártfogolták. szinte rendszeresen érkeznek az újabb küldemények a muzeumba. /mti/

NA

- 13 -

bb 10. 1974-ben megkészszerződik a tejpor-gyártás, 12 nagy-
teljesítményű szárító-berendezést adnak át

1 jf/gg-ju ie -cz

1973. december 28.

1974-ben várhatóan százmillió literrel növekszik a tej-
felvásárlás 1973-hoz képest; a bőséges kínálat lehetővé teszi
a hazai tejpor-gyártás fejlesztését. Jövőre 12 nagyteljesítmé-
nyű szárító berendezést helyez üzembe a tejipar, ezekkel napon-
ta 320.000 liternyi tejet dolgozhatnak fel. így a hazai tejpor-
gyártás - 1973-hoz képest - megkészszerződik és eléri az évi
10.000 tonnát. ez kiemelkedő eredménynek számít, mert a tejpor-
termelés már 1973-ban is ugrásszerűen fejlődött; az üzemek két-
harmadával többet adnak, mint egy évvel korábban. a tejpor-több-
let előállítását az ezáltal lehetővé, hogy a tejiparon kívül más
élelmiszeripari vállalatok, például a konzerv-, a szesz- és a
cukoripar, valamint a phylaxia vállalat tejporgyártásra használt-
ta fel eredetileg más célra szolgáló berendezéseit. a tervben
felül biztosított takarmány-tejpor hozzájárult a fehérjetakar-
mány-import csökkentéséhez; a hazai termelők ezt az utat akarják
járni 1974-ben is.

1974 első felében folyamatosan adják majd át az új berende-
zéseket, amelyekkel magas fehérjetartalmú takarmány-tejport
állítanak elő, a takarmányokhoz kevert alapanyagot jól haszno-
síthatják az állattartó gazdaságokban, elsősorban a fiatal álla-
tok tartásánál, hizlalásánál. az üzemekben étkezési célokra is
készítenek „tejkivonatot”, amelynek minősége felveszi a ver-
senyt a külföldi tejporokkal s tejsűrítványekkel.

1974-ben 530-540 ezer tonna fehérjeimportra kerül sor.
a behozatalt ugyanis csak némileg csökkentik a tejpor formájában
előállított hazai fehérje. az import további mérséklésére 2000
tonnával növelik a husliszt-gyártást és fokozzák a lucernázist
termelését; ez 1974-ben meghaladja az évi 200.000 tonnát. /mti/
-.-

- 14 -

vbb 11. idegenforgalmi gyorsjelentés szegedről

vid/ká-ju -cz

1973. december 28.

1973-ban lényegesen több turista érkezett szegedre, mint
az előző esztendőben. a városhoz közeli rőszkei közúti határát-
kelőhelyen 1972-ben egymillió kétszázezer turista lépte át a
magyar határt, az idén pedig már a karácsonyi Ünnepek alatt
ugyanitt a kétmilliomodik vendéget köszöntötték. a romániába
vezető úton, a nagylaki határátkelőhelyen az idén a tavalyinál
husz százalékkal több, mintegy 300.000 utas lépte át a határt.

a szegedi városi idegenforgalmi hivatalnak az évi forgalmat
elemző gyorsjelentése szerint csupán a nyári linnapi hetek körül-
belül egyhónapos időszakában több mint 400.000 vendég érkezett
a tiszaparti városba és tekintette meg a különféle kulturális,
sport és más szórakoztató rendezvényeket. a szegedi kemping
faház moteljei háromszor akkora forgalmat bonyolítottak le, mint
az előző évben. a turistaforgalom az év utolsó napjaiban sem csök-
ken. szilveszterre Lengyelországból, csehszlovákiából és ju-
goszláviából fogadnak majd nagyobb turistacsoportokat a városban.

dr. antalffy györgyné, a szegedi városi idegenforgalmi hi-
vatal vezetője elmondta, hogy 1974-ben nemcsak a vendégek foga-
dásával, de a szegediek utaztatásával is fokozottan kívánnak
foglalkozni. mivel a hivatal működési területe egész csongrád
megyére kiterjed, megszervezik a hétvégi ismerd meg megyédet
elnevezésű kirándulásokat, hódmezővásárhely, szentes, csongrád
és makó muzeumainak, műemlékeinek bemutatását. a kisz korosz-
tályuk és a nyugdíjasok számára elsősorban a hegyvidéki ország-
részekbe indítanak majd kedvezményes feltételekkel különvonato-
kat.

megkezdtek a szegedi nemzetközi eszperantista turista
találkozó szervezését is, amelyre a jövő nyáron mintegy 20
országból több mint ezer külföldi vendéget bárnak szegedre.
a növekvő igények kielégítésére a jelenlegi 280 személyt be-
fogadó faház-as motelkempinget 360 személyesre bővítik. /mti/
-.-

- 15 -

bb 12. notorius tolvaj - kétévi szabadságvesztés

1 bc/gk-ju hi la

1973. december 28.

sorozatosan meglopta dolgozóitársait bornemissza dávid 21 éves építőipari munkás, komádi lakos. hosszabb ideig a fővárosban dolgozott s vállalati munkásszálláson lakott. alkalmas pillanatokban besurrant a szobákba - esetleg kiemelte a bejárati ajtó üvegét és bemászott - feltört szekrényeket, s elvitte az értékeesebb holmikat, rádiót, ruhaneműket, cipőket, táskákat és más használati tárgyakat. a lopott holmi egy részét eladta, a többit elrejtette. leleplezésekor a zsákmány egy részét megtalálták nála.

a fővárosi bíróság bornemissza dávidot - a többi között figyelembe véve, hogy visszaeső - kétévi szabadságvesztésre ítélte. /mt/

--

- 16 -

bb.13. magasabb a képzés színvonala, javultak a személyi és tárgyi feltételek -eredményes esztendőt zár a szakoktatás

t ol/mm/p 18 -cz

1973- december 27.

eredményekben gazdag esztendőt zár a magyar szakmunkásképzés - mondotta létási istván, a munkaügyi minisztérium szakoktatási és továbbképzési főosztályának helyettes vezetője az mti munkatársának adott nyilatkozatában. - három éve kezdődött meg az oktatás a szakmunkásképzés korszerűsítésére kidolgozott tervek alapján, s az ideiglenes tapasztalatok is kedvezőek; a tartalmi korszerűsítés jó úton halad. az 1973-74-es tanévben valamennyi ipari és mezőgazdasági jellegű szakmunkásképző iskolában az 1.éves tanulók már a korszerűsített oktatásban vesznek részt.

- az oktatott szakmák strukturája, követelményrendszere és tananyaga - a már eddig végrehajtott korszerűsítés eredményeként - megfelel a gazdasági, az ideológiai- politikai és pedagógiai követelményeknek. fejlődtek a képzés személyi feltételei is: növekedett az 1000 tanulóra jutó főhivatású pedagógusok száma, és jelentős mértékben emelkedett az egyetem, főiskolát végzett tanárok, valamint a felsőfoku- és középiskolai végzettséggel rendelkező szakoktatók aránya.

- a képzéshez szükséges tárgyi feltételek biztosítása a korábbi évekhez képest meggyorsult. az egy tanteremre jutó tanulók száma a korábbi 114-ről 95-re csökkent, az otthonban és munkásszálláson elhelyezett tanulók aránya pedig 13-ról 15,2 százalékra növekedett. csupán 1973-ban nyolc új iskola /70 tanteremmel/ és három új tanműhely /440 munkahellyel/, valamint kilenc tornaterem épült; összesen mintegy 114 millió forintos költséggel.

- az oktatás-nevelés-képzés korszerűsítése, a szakmai pedagógiai irányítás tudományos megalapozása érdekében 1973-ban módszertani intézetünket szakoktatási pedagógiai intézetté szerveztük; az iskolák eszközellátásának javítására pedig létrehoztuk a szakmunkásképző iskolák taneszközellátási központját.

/folyt köv ./
7.55/p

-17-

g¹⁵g

bb.13. magasabb ....folyt /p

- a munkaügyi minisztériumnak a szakmunkásképzés mellett feladata a szakmunkások és középfoku szakemberek továbbképzésének irányítása is -folytatta a főosztályvezető-helyettes.- 1972-ben kezdetét vette a szakmunkások újrendszerű továbbképzése: 14 szakmában 45 vállalatnál mintegy 1.700 személy részvételével megkezdődtek a szakmunkások ismeretelt felújító-korszerűsítő és a vezetőmunkásokat irányítási feladatokra felkészítő továbbképző tanfolyamok. a jelen oktatási évben már 35 szakma, illetve szakterület 50 ezer szak-, és 13 ezer betanított munkása vesz részt a továbbképzésben. 1974-ben pedig megkezdődik a középfoku szakemberek továbbképzése is .

- számos intézkedést tettünk a nők fokozottabb bevonására a továbbképzésbe, s megkezdődtek a kutatások, amelyek célja, hogy feltárják a nők számára legmegfelelőbb továbbképzési formákat, tanulásuk ösztönzésének módjait.

- a művelődésügyi és a munkaügyi miniszter együttes rendelkezése alapján lehetőség nyílt arra, hogy érettségivel nem rendelkező fiatal szakmunkások műszaki egyetemi, illetve főiskolai végzettséget szerezzenek. az egyetemi tanulmányokat megelőző egyéves előkészítő tanfolyamok 205 résztvevővel kezdődtek meg az idén.

- az 1973 -as esztendő eredményei, amelyek illusztrálására csupán néhány példát sorakoztattunk fel, megalapozzák a következő év tennivalóit. terveink szerint 1974-ben 400 millió forintos teljes költséggel 11 iskolát /74 tanteremmel/, 7 kollégiumot /2.150 férőhellyel/ és 8 tanműhelyt / 1015 munkahellyel/, valamint 6 tornatermet adunk át a szakmunkástanulóknak.

- az 1974-es esztendő tennivalói azonban új elemekkel is bővülnek. az állami oktatás fejlesztéséről 1972-ben hozott párt-határozat végrehajtására 1974. szeptember 1-én néhány szakmában és szakközépiskolában megkezdjük a szakmunkásképzés megszerzését is biztosító oktatást, amelyet a következő években - a feltételek fejlesztésével - fokozatosan kiterjesztünk. ezzel párhuzamosan, a szakmai elméleti és gyakorlati oktatás tantervének megfelelő módosításával biztosítani kívánjuk az ipari és mezőgazdasági szakközépiskolákban jelenleg I., II. és III. évfolyamon tanulók számára a szakmunkásképzés megszerzésének lehetőségét is, - fejezte be nyilatkozatát Létási István./mti/

8.05/p

g¹⁵g

-18-

bb.15. több mint 800 millió tonna lignit bükkábrány térségében

vid-ká/té -cz

1973. december 28.

befejeződtek a kutatások bükkábrány térségében, s a mátra-aljai szénbányák vállalat központjában összegezték a részletes vizsgálatok eredményeit. megállapították, hogy bükkábrány, emőd, mezőkeresztes, mezőnyárád és vatta községek között - a hármas számú főutvonal mentén - gazdag lignit-telések helyezkednek el: az előzetes számítások szerint több mint 800 millió tonna lignit vár kitermelésre.

a felkutatott lignitvagyon fűtőértéke 1600 kalória, hasonló a visontaihoz, de annál többszörösen nagyobb kiterjedésű. a széntelések vastagsága igen változó, egy-tizenhárom méter között váltakozik. a geológiai adottságok is kedvezőbbek a visontainál: egy tonna szén kitermeléséhez 4,5 köbméter föld megmozgatása szükséges. a széntelep átlagosan 50 méter mélységben helyezkedik el, de egyes helyeken 80-100 méter vastag föld takarja a lignitet, máshol viszont alig 1-3 méterre rejtőzik a föld felszíne alatt.

a nehézipari minisztérium megbízásából a bányaterv és az erőterv elkészítette a lignitvagyon hasznosítását előkészítő tanulmánytervet. a vizsgálatok kedvező eredményeire alapozva a tanulmányterv leszögezi, hogy a bükkábrányi lignitmezőre külfejtéses célbánya telepíthető, 2000 megawattos hőerőművel. a tanulmányterv rámutat, hogy a mátra-alján szerzett tapasztalatok kedvezően hasznosíthatók majd a bükkábrányi külfejtéses termelésnél is.

a bükkábrányi külfejtéses bánya földmunkálatainak megkezdése - az 1974-ben elkészülő beruházási tervek alapján - 1975-ben várható./mti/

7.50./té

g²⁵g

- 19 -

bb.14. értékelték a százhalombattai városközpont rendezésére kiírt pályázatot

1 sb/pá/ie/fé la

1973.december 28.

a százhalombattai és a pest megyei tanács, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint az építésügyi és városfejlesztési minisztérium nemrégiben hirdetett tervpályázatot százhalombatta városközpontjának rendezésére. a bíráló bizottság most értékelt a pályamunkákat.

az 50-50 ezer forintos díjat kapta horváth egon, kovács balázs, katona péterné és gyórfy lajos tervezői csoportja, valamint eltér istván, kerekes györgy és száz péter alkotói közönsége. ezen kívül a bíráló bizottság négy tervet megvásárolt ./mti/

..-

bb.16. új burgonya-fajták meghonosítására, termesztésére van szükség - három éves ellenőrzéssorozat eredménye

1 fj/tr/p 1e -cz

1973. december 28.

nagyszabású tudományos kutató-elemző munka fejeződött be az országos mezőgazdasági fajtakísérleti intézet telepein; három év alatt többszáz hazai és külföldi burgonyafajtát vizsgáltak meg, hogy eldöntsék, van-e további létjogosultsága a hagyományos fehér-husu hagyományos fajtáknak, a gúlábának és a kisvárdai rózsának, vagy pedig az itthoni termesztésben is végre kell hajtani azt a fajtaváltást, amelyre külföldön, egyebek között nyugat-európa több országában már évekkel ezelőtt sor került. a „burgonya-vita”, legyfelől a fogyasztóknak a régi fajtákhoz való eléggé állhatatos ragaszkodása jellemző, másfelől a nagyüzemi termelőknek az az álláspontja, hogy az intenzív termesztés az elavult fajtákkal nem oldható meg. a vita eldöntéséhez értékes támpontot adott a vizsgálatssorozat, amely a fajták termőképességére, betegségeire, tárolhatóságára, élelmiszeripari és étkezési alkalmasságára, a gépi betakarításra, stb. terjedt ki.

/folyt köv ./ *la melyet*
8.25/p

-20-

10¹⁰g

bb.16. új burgonya ...folyt /p

a szakemberek megállapították: a hagyományos fajtáknak nagy hátránya, hogy igen erősen fogékonyak a leromlást okozó vírusbetegségekre, különösen érzékeny a vírusokra a gúlábák és a kisvárdai rózsafajta, amelynek természetlaga, ha a vírusok nem „cserélnek”, le időben, három év alatt felére csökkenhet, s ilyen körülmények között a nagyüzemi termesztés gazdaságtalanná válik. a rendszeres felújítása sem megoldás, mert ez is túlságosan költséges. miután a kísérletek a két fajta életrevalóságát nem erősítették meg, sőt a vizsgálat ilyen szempontból negatív eredménnyel zárult, a kutatók számos másik fajtát vizsgáltak meg abból a szempontból, hogyan lehetne helyettesíteni velük a jelenlegi termőterület kétharmadán honos hagyományos fajtákat. az ellenőrzések során jó „képességeket” árult el a magyar nyírségi 409-es fajtajelölt, amely ugyancsak fehér husu. egy másik érési osztályban az egyik szogolyi fajtajelölt és a desire holland fajta tűnt ki: ezeknek jó a termőképességük, és bár sárga színűek, élelmiszeripari értékük ellen nem lehet kifogás. igazolták a külföldi minőségítési eredményeket az astilla és az axilia ndk-beli burgonya-fajták. *büvetőgumó*

L. Veltgumó

a fajtakísérleti szakemberek szerint az elkövetkező években gondolni kell a hagyományos fajták területének fokozatos csökkenésére és az új hazai, valamint a külföldi fajták folyamatos termesztésbe vételére. a tudományos kutatók a fajták „korszerűsítésére”, a fajtaváltások kibővítésére biztatják a gyakorlati szakembereket, miközben a kereskedelem és a fogyasztók figyelmét arra hívják fel: az új fajták élelmiszeripari, élelmiszer-értéke felvevő a versenyt a régebbiekkel. ./mti/

..-

bb.17. hármas gépkocsikarambol az erzsébet hidon

1 sl/mm/fé -cz

1973.december 28.

péntek reggel negyed 8 körül hármas gépkocsikarambol volt az erzsébet hidon. a felfagyott uttesten egy budáról pestre tartó bmw kocsi megcsuszott, az út baloldalára került, beleszaladt egy szembejövő polski fiat, amelynek viszont nekiütközött egy skoda. vida szücs jánost, a bmw vezetőjét könnyebb sérüléssel szállították kórházba, további sérülés nem történt. a bmw és a polski fiat erősen megrongálódott. ./mti/

..-

10.55./f6

- 21 -

1135g

bb.18. baleset-sorozat az e 5-ös uton

1 sl/mm/fé -cz 1973.december 28.

péntek reggel a nagyerdőben, a sikos uton több karambol történt az e 5-ös uton. A mentőket először 7 óra 50-kor hívták a 17-es kilométerkő környékére, ahol három kocsi összeütközött. egy könnyű sérültet kórházba szállítottak.

néhány perccel később ugyanezen az uton 200 méterrel odébb egy trabant beleszaladt egy moszkvicsba, amelynek ugyancsak egy könnyű sérültje volt. jó negyedóra múlva az e 5-ös ut soroksári szakaszán egy autóbusz tehergépkocsival ütközött össze, s a két karambolozó kocsi egy személyautó is beleszaladt. ennek az esetnek két könnyebb sebesültje volt./mti/

bb.19. a lottó e heti nyerőszámai

fé -cz 1973.december 28.

a sportfogadási és lottó igazgatóság tájékoztatása szerint budapesten megtartott lottósorsoláson az 52. játékhetén a következő számokat húzták ki:

24, 31, 36, 71, 78

az 1974. január 2-án a népstadion press-termében megtartandó nyilvános havi tárgynyeremény-sorsoláson a 49. lottó-játékhet szelvényei vesznek részt./mti/

bb.20. madárvédelmi díj

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

a hazafias népfront vas megyei bizottsága keretében működő környezet és természetvédelmi csoport madárvédelmi emlékdíjat alapított, amelyet dr. dabassy-fromm gézáról, a kiváló szombat-helyi madárvédőről neveztek el. az emlékdíjat annak az általános középiskolai, illetve szakmunkásképző intézeti tanárnak adományozták, aki iskolája tanulóival együtt a legeredményesebben tevékenykedik a hasznos madarak védelmében.

az emlékdíjat évenként egy alkalommal a májusban megrendezendő vas megyei természetvédelmi napokon adják ki./mti/

11.10./fé

- 22 -

HTTg

bb.21. rendőrségi hírek

fé -cz 1973.december 28.

pest megyében solymáron juhász ferenc 38 éves technikus, pilisszentiváni lakos személygépkocsiját nem az ut és a látási viszonyoknak megfelelően vezette, és elütötte az uttesten haladó marosvári károly 61 éves nyugdíjas, pilisszentiváni lakost. a baleset következtében az idős ember olyan súlyosan megsérült, hogy orvoshoz szállítás közben meghalt. juhász ferenc ellen őrizetbevétel mellett indult eljárás.

komárom megyében nagyigmánd és csémpusztá között a személyvonali halálra gázolta tóth antal 43 éves gépkocsivezető, szanyi lakost.

szabolcs megyében a rakamazi vasútállomáson kertész józsef 72 éves nyugdíjas, helyi lakos a lezárt sorompót megkerülve lépett a sínekre, s halálra gázolta egy tehervonatot./mti/

J. Vassó

bb.22. az első frontfejtés tatabánya legújabb bányájában

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

a tatabányától 12 kilométerre fekvő csordakuton épülő új szénbányában megkezdtek az első frontfejtésben a termelést. egyelőre még kézi erővel történik a fronti művelés, de már szerelik a nagy teljesítményű szénkombájt. a lengyel gyártmányú fejtő-rakodó berendezést néhány nap múlva üzembe helyezik, s ezzel teljesen gépesítik a munkát. az új aknában a nemrégiben bezárt somlyó bánya dolgozói kezdték meg a termelést. a somlyó bányászati széntelepei ugyanis már kimerültek, s dolgozóit a csordakuti új aknába helyezték.

a tatabányai szénbányák legújabb bányájának építését a tavaszszal kezdték meg, s naponként már 45-50 vagon szenet termelnek itt. a több millió tonna jöminőségű barnaszén lefejtésére a legkorszerűbb művelési elveknek megfelelően mindig egyetlen frontfejtést alakítanak ki, s abból nyerik az egész üzem termelését. így magas termelékenységgel dolgozhatnak a bányászok.

a széntermelés megkezdésével egyidejűleg folytatják az új bánya feltárását. a külszínen is serény a munka: építik a korszerű szociális létesítményeket és az egyéb kiszolgáló berendezéseket. a jövő évben a csordakuti bányának már nagy szerepe lesz abban, hogy a tatabányai szénbányák az ideinél 70.000 tonnával több szenet termelhessen./mti/

12.00./fé

- 23 -

BZOG

bb.23. új csecsemő otthon debrecenben
vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

Ötven millió forintos beruházással korszerű csecsemő otthont építettek debrecenben, a nagyerdőben. az új létesítményt pénteken szűcs gábor a városi tanács elnökhelyettese adta át rendeltetésének. az épületben 250 állami gondozott gyermeket helyezhetnek el.
/mti/

..

bb.24. kétszáznyolcvanöt tojás tyukonkint
vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

az országos mezőgazdasági fajtaminősítő tanács nemrég „államvilág elismert”, minősítésben részesítette a bábolnai mezőgazdasági kombinát tetra I tojófajtáját. a bábolnán most befejeződött egy-éves teljesítményvizsgálat bebizonyította, hogy a fajta kiérdemelte az elismerést. az egyedi battériákban elhelyezett csaknem tízezer tojó 53 tojóhét alatt átlagosan 285 tojást adott.

az eredmény értékét növeli, hogy nem kísérleti állatokról van szó, hanem olyan tenyésztésben lévő tojófajtaról, amelyből jelentős mennyiséget szállítottak már a világ különböző tájaira.
/mti/

..

bb.25. a marógépgyáriak kétmillió forint értékű társadalmi munkája
vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

esztergom milleniuma alkalmából társadalmi munkaakció bontakozott ki „ezer tettel az ezeréves városért”, jelszóval. az eredményeket csak a jövő év elején összesítik, de az már biztos, hogy a szim marógépgyáranak dolgozói az elsők között lesznek. 12.000 órát ajánlottak fel, illetve teljesítettek. többek között játékokat készítettek a város játszótereire, autóbuszvárót építettek, új épületszárnyal bővítették az egyik óvodát. ez utóbbi mintegy 2 millió forint értékű beruházást, amelynek megvalósításában a gyár mind a 63 szocialista brigádja részt vett, pénteken adták át a városi tanácsnak. a bővítéssel újabb negyven gyermeket helyezhetnek el az óvodában, a munkát jövőre folytatják, kívülről tatarozzák az épületet és játszótérrel alakítanak ki körülötte.
/mti/

..

12.38./fé

- 24 -

13³⁰g

bb.26. postaközpont, nyomda, kórház, kenyérgyár - az 1974. évi költségvetésről döntött a heves megyei tanács

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

a heves megyei tanács pénteken egerben tartott ülésén jóváhagyta a jövő évi költségvetést. a megyei tanács 1974-ben 1.454 millió forinttal gazdálkodik. ebből az összegből fedezi az egyes intézmények működési kiadásait, 531 milliót pedig fejlesztésre fordít. a költségvetés indokolása hangsúlyozza, hogy heves megyének javítására. erőforrásaik jelentős részét költik óvodák, napközi otthonok létesítésére, valamint az öregek gondozására.

1974-ben megkezdik a heves megyei kórház magyaránny fejlesztésének előkészítését. a fejlesztés első ütemében 240 ágyal bővítik az egri kórházat és új rendelőintézetet építenek. 1974-ben a felvonulási és az alapozási munkákat kezdik meg. a jövő évi tervben szerepel az új egri nyomda építésének megkezdése. a sütőipar fejlesztésének fontos állomásaként jövőre üzembe helyezik az új egri kenyérgyárat.

a tanácsülésen megvizsgálták az 1971-1973. évi lakásépítési terv teljesítésének tapasztalatait és a jövő évi feladatokat. a program szerint 1974-ben 1835 lakást építenek heves megyében.
/mti/

..

bb.27. határidő előtt felépült az új békéscsabai cserépgyár

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

310 millió forintos költséggel új, földgázfűtéses cserépgyár épült békéscsabán. a teljesen automatizált üzemben az eddiginél jobb minőségű, esztétikailag szebb csrép készül. az új békéscsabai gyárban határidő előtt egy esztendővel, pénteken, megkezdődött a cserépgyártás. a próbaüzemelés jó eredményeket hozott, az első termékek minőségre is kifogástalanok.
/mti/

..

12.55./fé

- 25 -

13⁴⁵g

bb.28. budapesti gyáraknak adnak át két szabolcsi tanácsi vállalatot

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

két tanácsi vállalat budapesti vállalatoknak történő átadásáról döntött pénteki ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága. eszerint 1974. január elsejével megfelelő térítés ellenében, a nagyállói vegyesipari vállalatot a magyar posztógyár, a vásárosnaményi beregi vegyesipari vállalatot az elektromechanikai vállalat veszi át. a magyar posztógyár nagyállóban kártolt fonó-és szövőgyárat létesít, míg az elektromechanikai vállalat vásárosnaményban zárt ciklusú önálló hirtávkészítési gyáregységet alakít ki./mti/

bb.29. Üzletek nyitvatartása az év végén

o-don/tr/p hi -cz 1973. december 28.

december 29-én, szombaton valamennyi kereskedelmi és vendéglátóipari egység a pénteki napokon szokásos időben tart nyitva. december 30-án, vasárnap valamennyi étel-miszerüzlet legalább 19 óráig, az egyébként később záró étel-miszerboltok a szokásos rendjük szerint; a csarnokok és a piacok /valamennyi ott működő étel-miszerbolt / reggel 6 órától 19 óráig; az édesség, a dohány és a virágboltok, az iparcikküzletek, áruházak, valamint a vendéglátóipari helyek a szombati napokon szokásos időben tartanak nyitva.

december 31-én, hétfőn az egész évben vasárnap is nyitvatartó étel-miszerboltokat és ezeken kívül kerületenként még további egy-két nagyforgalmu étel-miszerboltot kell egységesen 14 óráig nyitva tartani. a csarnokok, a piacok, az édesség-, a dohány- és a virágboltok a vasárnapi rendjüknek megfelelően tartanak nyitva. az éttermek és a vendéglátóipari szórakozóhelyek január 1-én hajnali 5 óráig, az egyéb vendéglátóhelyek / italboltok, büfék, falatozók, cukrászdák, eszpresszók/a szombati rendjük szerint, de legfeljebb éjjel 1 óráig tarthatnak nyitva. az iparcikküzletek és áruházak zárva lesznek.

1974. január 1-én, kedden minden étel-miszerüzlet, édességbolt, csarnok, piac, iparcikküzlet, áruház zárva lesz. a dohány-és virágboltok, valamint a vendéglátóhelyek a vasárnapi rendjüknek megfelelően tartanak nyitva. /folyt köv./
13.15/p -26-

13.15/p

bb.29. üzletek nyitvatartása...folyt /p

fodrász - üzletek:

december 29-én, szombaton és december 30-án vasárnap a hétköznapi nyitvatartási rend szerint, december 31-én hétfőn minden üzlet 7 órától 20 óráig üzemel. 1974. január 1-én, kedden minden üzlet zárva. január 2-án, szerdán a hétköznapi nyitvatartási rend szerint üzemelnek.

fényképész üzletek:

december 29-én, szombaton a hétköznapi nyitvatartási rend szerint, december 30-án, vasárnap a szombati, december 31-én, hétfőn a vasárnapi nyitvatartási rend szerint tartanak nyitva. 1974. január 1-én, kedden minden üzlet zárva lesz. január 2-án, szerdán a hétköznapi nyitvatartási rend szerint tartanak nyitva.

szikvizárusító üzletek:

december 29-én, szombaton, december 30-án, vasárnap, december 31-én, hétfőn, a hétköznapi nyitvatartási rend szerint üzemelnek. január 1-én, kedden a fővárosi ásványvíz-és jégipari vállalat üzletei 8 órától 14 óráig tartanak nyitva. a magánkisiparcsok üzletei zárva lesznek. január 2-án, szerdán a hétköznapi nyitvatartási rend szerint tartanak nyitva az üzletek.

fürdők:

december 30-án, vasárnap minden fürdőben rendes hétköznapi, tehát egésznapos üzemmenet: december 31-én, hétfőn minden fürdőben vasárnapi üzemmenet, január 1-én, kedden minden fürdő zárva lesz./mti/

13.20/p

14.00/p

-27-

felhasználható 15 óra után

bb.30. új nyomda alapkövét helyezték el pécsen - emlékülnepe a pécsi nyomdászati 200. évfordulója alkalmából

vid/p ká -cz

1973. december 28.

Pécs most ünnepli első könyvnyomdája alapításának 200. évfordulóját, amely egybeesik a magyar nyomdászati kezdetének 500. évfordulójával. A kettős jubileumra értékesebb ajándékot nem is kapnánk volna a Mecsek alján, mint új nyomdája építésének megkezdését. Pécs kibontakozó új iparnegyedében pénteken bensőséges ünnepség keretében rakták le a jelenleg ötszáz dolgozót foglalkoztató szikra nyomda leendő épülettömbjének alapkövét. Papp Imre, a városi tanács elnökhelyettese méltatta az esemény jelentőségét, majd elhelyezte a dokumentumokat őrző acélurnát az épület alapkövében. Az urnában - az új nyomda építéséről szóló, bőrre nyomtatott okirat mellett - helyet kapott a dunántúli napló aznapi száma és a nyomda jelenlegi dolgozóinak névsora is.

A könnyűipari tervező iroda munkatársai által tervezett új pécsi nyomda az ország egyik legnagyobb, legkorszerűbb lap- és könyvnyomtató üzeme lesz. A beruházás mintegy 95 millió forintba kerül. Jövőre érkezik meg az ndk-ban gyártott nagy teljesítményű offset-nyomó rotációs gép, amelyen a dunántúli napló is készül majd. Emellett új típusú szedőgépekkel szerelik fel az üzemet. A nyomdászok munkavédelme érdekében a rendkívül zajos betüntető gépeket hangnyelző burkolattal ellátott termekben működtetik majd. Az építkezés - a terv szerint - 1975-ben fejeződik be, 1976-ban költözik új helyére a szikra nyomda, és előreláthatóan 1978-ban éri el az üzem a teljes kapacitását, ami kétszerese lesz a mostaninak.

Ezt követően a szikra nyomda tanácstermében emlékülnepe tartottak a kettős nyomdászati évforduló tiszteletére. Melles rezső, a nyomda igazgatója emlékezett meg az első magyarországi nyomda alapításáról és az első pécsi nyomdászról, Engel János Józsefről, aki 1773-ban kapta meg a Mária Terézia által aláírt kiváltságlevelet. A híres budai Landerer-nyomdában tanult. A könyvtáralapító pécsi püspök, Klimó György által támogatott nyomdász magas színvonalú műveket állított elő, amiről a pécsi egyetemi könyvtár Klimó-gyűjteményében fellelhető sajtótermékek tanuskodnak.

Az évforduló alkalmából a szikra nyomda vezetősége a szak tudás, a szakmáért, az alkotásért fokozottabban elismerése végett díjjal alapított, amelyet a kétszáz éve élt és dolgozott Engel Jánosról neveztek el. Az évente kiosztásra kerülő díjat most első ízben adták át három kiváló nyomdásznak: Borsy Károly könyvtermelési vezetőnek, Spárer Ödön üzemegység-vezetőnek és Kajdi Istváné szocialista brigádvezetőnek. /mti/

13.35/p

-28-

1405g

felhasználható : 16 óra után

bb.31. megkezdődött a III. budapesti téli nemzetközi eszperantó találkozó

t gy/gg/p hi -cz

1973. december 28.

Pénteken 19 ország mintegy félezer eszperantistájának részvételével Budapesten a láng művelődési központban kezdetét vette a III. budapesti téli nemzetközi eszperantó találkozó. A magyar eszperantó szövetség december 28 és 1974. január 2 között a fővárosban és vidéken gazdag programot szervezett a nemzetközi találkozó résztvevőinek.

A pénteki megnyitó ünnepségen a résztvevők megtekintették a piliscsér határában kiépített eszperantó forrás történetéről szóló magyar dokumentumfilmet és a szovjet „dagesztáni ballada” című, eszperantó nyelvű játék- és dokumentumfilmet. A találkozó résztvevői az elkövetkező napokban szekció és munkáléseken tárgyalnak az eszperantó nyelv terjesztésének és oktatásának gyakorlati kérdéseiről, továbbá az immár világméretű eszperantó turizmus továbbfejlesztéséről és koordinálásáról. A vendégek megismerkednek Budapesttel, ellátogatnak Visegrádra és Szentendrére, és december 31-én nemzetközi szilveszteri bálon köszöntik az új esztendőt.

A III. budapesti téli nemzetközi eszperantó találkozó alkalmából pénteken a magyar posta két-szinnyomású, eszperantó szövetségi levelezőlapra nyomott, 60 filléres bélyeget bocsátott ki. /mti/

bb.32. időjárás jelentés

p cz

1973. december 28.

13.30 órakor : a meteorológiai intézet jelenté 1973. december 28-án

többfelé köd

Európa nyugati partvidékétől közép-európán át a fekete tenger térségéig mintegy 1.500 kilométer széles magas légnyomású zóna húzódik. Ebben a lezárt légmozgások hatására a csendes, változóan felhős, párás, elsősorban az éjszakai és reggeli órákban helyenként ködös, a ködszítástól eltekintve száraz az idő. /tolyt.köv. /

13.35/p

1420g

-29-

bb.32. időjárásjelentés ....folyt /p

a változékony, szeles, cspadékos időjárást okozó óceáni léghullámok a brit szigeteket és észak-európát érinti. a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön európaszerte 1-6 fokkal volt magasabb az évszaknak megfelelő átlagnál. a kárpát-medence időjárásában a következő 36 óra folyamán lényeges változás nem várható. hazánkban csütörtökön a dunántul délnyugati részén, valamint az északkeleti, keleti megyékben többfelé borult vagy erősen felhős maradt az ég. az ország többi részén 2-7 órán át sütött a nap. egy-két helyen jelentéktelen mennyiségű eső, ködcsitálás volt. a hőmérséklet napközben 2-7 fokig emelkedett. az éjszakai óráktól kezdve szórványosan köd képződött, egy-két helyen zuzmarával.

péntek hajnalra szeszélyes területi eloszlásban mínusz 4 plusz 3 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt borult, párás, néhány helyen ködös idő volt. egy-két helyről ködcsitálást jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén mínusz 1- plusz 4 fok között váltakozott.

budapestén csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 3,0 fok volt, a száz éves átlagnál 3,5 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapestén a hőmérséklet mínusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 776 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig: éjszaka és reggel többfelé köd, amely néhány helyen napközben is megmarad. szórványosan előforduló ködcsitálás, ónos szitálás, egy-két helyen zuzmaraképződés. gyenge, változó irányú szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 1- mínusz 4 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton általában 5 fok körül. a tartósan ködös helyeken nulla fok közelében.

a duna vízállása budapestnél 259^{cm}/mti/

14.00/p

1435 g

..

-30-

bb.33. a belvárosi szerkesztőség anyagainak jegyzéke december 28-án 13 óráig:

se/fé

1973. december 28.

1. virizlay nyilatkozat
  2. a művelődésügyi tervei
  3. petőfi szobor
  4. hat kiemelt vállalat tervei
  5. művészek külföldön
  6. győri műbőr
  7. készülődés szilveszterre
  8. tv tervei
  9. kiegészítő gyűjtemény
  10. tejpor gyártás
  11. idegenforgalom szegeden
  12. notórius tolvaj
  13. szakoktatás
  14. százhatombatta rendezésre
  15. lignit bukkábrányon
  16. új burgonyafajták
  17. hármas karambol az erzsébet hidon
  18. baleset-sorozat az e 5-ösön
  19. lottó
  20. madárvédelmi díj
  21. rendőrségi hírek
  22. első frontfejtés
  23. csecsemőotthon
  24. 285 tojás tyukonként
  25. társadalmi munka
  26. heves megyei tanács ülése
  27. békéscsaba cserépgyár
  28. szabócs megyei tanács ülése
  29. nyitvatartás az év végén
  30. új nyomda pécsett
  31. eszperantó találkozó
  32. időjárás
  33. hír jegyzék
- /mti/

..

14.30./fé

- 31 -

1435 g

bb.34. rendkívüli járatok szilveszter éjjel

1-don/tr/fé hi -cz 1973.december 28.

a budapesti közlekedési vállalat december 31-én szilveszter éjjel rendkívüli járatokat indít.

villamosok:

-----
a 4-es nyolcpercenként, a 6-os nyolcpercenként, a 8-as tizenötpercenként, a 11-es tízpercenként, a 12-es tizenhárompercenként, a 13-as huszonhatpercenként, a 18-as ötpercenként, a 24-es tizenkétpercenként, a 28-as tizenötpercenként, a 31-es a ferenc körút és a pesterzsébeti pacsirta telep között tizenkétpercenként, a 40-es harmincpercenként, a 41-es huszonötpercenként, a 42/a a madách tér és a kispesti villanytelep között huszpercenként, a 43-as a mórícz zsigmond körtér és nagytétény között huszpercenként, a 49-es ötpercenként, az 51/a tizenhatpercenként, az 52-es a pestlőrinci béke tér és a marx tér között huszpercenként, az 55-ös nyolcpercenként, az 55/a tizenhatpercenként, az 56-os tizenhárompercenként, az 59-es tízpercenként, a 61-es kilencpercenként, a 65-ös tizenötpercenként, a 68-as ötpercenként a 69-es az újpalotai lakótelep és a baross tér között tízpercenként, a 70-es tízpercenként, a 75-ös tízpercenként, és a fogaskerekű vasut hatvanpercenként közeledik.

autóbuszok:

-----
a 4-es tízpercenként, a 6-os nyolcpercenként, a 7/c ötpercenként, a 9/y nyolcpercenként, a 12-es tízpercenként, a 12/a hatpercenként, a 17-es tizenkilencpercenként, a 22-es huszpercenként, a 23-as tizenötpercenként, a 26-os hatvanpercenként, a 27-es huszpercenként, a 30/a a keleti pályaudvar és az újpesti tanácsháza között tizenöt percenként, a 31/b tízpercenként, a 31/y tizenötpercenként, a 32-es tizenötpercenként, a 73-as - amely az útvonalán lévő minden megállóban megáll - hatpercenként, a 89/a ötpercenként, a h jelzésű a bécsi ut és a hármashatár ut között szükség szerint közlekedik.

/folyt.köv./
14.35./fé

- 32 -

14.09

bb.34. /rendkívüli... folyt./fé

hév:

-----
valamennyi vonalon a menetrend szerinti vonatokon kívül a szolgálati vonatok is közlekednek, továbbá a boráros tér-csepel között harminc-negyvenpercenként, a pesterzsébeti határ ut-csepel között harmincöt-negyven percenként, a budapesti vágóhidról dunaharasztra 2.20-kor, dunaharasztról budapest vágóhidra 1.46-kor is indul vonat.

metró:

-----
a szerelvények az örs vezér tér és a déli pályaudvar között ötpercenként közlekednek./mt1/

bb.35. csucsforgalom a jelmezkölcsonzónél

1/sz/pá/1e/a/-cz

1973. december 28.

már napok óta szilveszteri, farsangi a hangulat a jelmezkölcsonzó vállalatnál. az idén is újabb modellek gazdagítják a jelmezek, estélyi és esküvői ruhák választékát. összesen mintegy 60 millió forint értékű készletből válogathatnak a bálozók és a házasulók.

országszerte sok ifju pár tartja esküvőjét szilveszter napján, vagy az új év első napjaiban. eddig mintegy 800-an igényelték a szmokingok, sötét öltönyök mellett frakkot, vagy diszmagyart. a menyasszonyok körében a hosszú, csipke nélküli modellek a legkedveltebbek.

a vállalatnál már javában készülődnek a bálókra, a január 6. és február 26. közötti farsangi szezonra. a több tízezer ruha között a mértéktartóbban öltözködők éppúgy megtalálják a kívánt ruhát, jelmezt, mint akik a bohókásabbakat kedvelik. gondolva a legfiatalabb bálozókra, a kisiskolásokra is a jelmezkölcsonzó vállalat újabb jelmezeket varratott és felújította a régi tűndér-, huszár-, cowboy-figurákat. vannak állandó kedvencek is. ilyenek a kéményseprők, a diszmagyar és az olasz gyártmányu mesefigura jelmezek. a nők főleg a kis-és nagyesztélyieket kölcsonzók, sokan keresik az ugynevezett fantázia ruhákat, és a kortörténeti modelleket. az idei év divatja ismét a romantikus öltözékek. a vállalat fővárosi és vidéki telepein nagy a választék keringő és társastánc ruhákból is. a férfiak hagyományos szmokingon, frakkon és zsaketten kívül a filmszínházakban és a televízióban vetített történelmi filmek főszereplőinek jelmezeit keresik a kölcsonzóboltokban./mt1/

13.35/a

14.09

- 33 -

bb.36. befejezték az aszufeldolgozást tokaj-hegyalján

vid-ká/fé -cz 1973.december 28.

a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinátban pénteken befejezték az aszufeldolgozást. a természetes csemegebort a szüretkor külön szedték, a nemespenészhatására betöppedt szemekből készítik. bár a hosszantartó száraz nyári és őszi időjárás miatt az aszu termés a tavalyi alatt maradt, minősége viszont sokkal jobb volt.

az aszut az évszázadok során kialakult technológia szerint, de már korszerű eszközökkel készítik. a szüretkor összegyűjtött aszuszemeket duplafenekű hordókban tárolják a feldolgozásig. a szemek saját súlyuknál fogva kipréselt levét, az essenciát, amelynek cukorfoka az idén elérte a hatvanöt százalékot, felfogják. egy részét évtizedeken át megőrzik mint „pinceékséget”, más részét az aszubor készítésénél használják fel.

korábban az aszuszemeket zsákba téve lábbal taposták ki, most megdarálják, vigyázva, hogy a magot össze ne törjék, mert az kesernyés ízt ad a bornak. az így nyert aszutésztára ó-bort öntenek. a bor, valamint az aszutésztáj minőségének megfelelő ideig áztatják, hogy kioldódjanak az íz-, illat és zamatanyagok. áztatás után kipréselik a levét. a mértékegység az aszubor készítésénél napjainkban is a gönci hordó - azaz százharminchat liter. annyi borhoz számítják a hozzáadandó aszu mennyiséget. ahány puttony aszuszemet adnak ehhez a mennyiségű borhoz, annyi puttonyos az aszu. az idén is készítették öt, sőt hat puttonyos aszubort.

a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát sátoraljaujhelyi, tolcsvai, valamint tályai pincéinek nemes penésszel vastagon bevont ágaiban helyezték el a „királyok borát”, ahol négy-öt évig iskolázzák, amíg palackéretté válik./mti/

bb.37. füstmérgezés

somogy megyében csoma községi lakásán az ágyban dohányzott fábán jános 55 éves mív-dolgozó, miközben elaludt. az égő cigarettától az ágynemű meggyulladt és az alvó ember halálos füstmérgezést szenvedett./mti/

14.00/fé

14.00/fé

- 34 -

bb.38. enyhült a lakáshiány, kevés a szennyvíztisztító szolnok megyében

vid-fm/fé -cz 1973.december 28.

az elmúlt öt évben több mint tizennyolc ezerrel nőtt szolnok megyében az ipari munkások száma, az új munkahelyek zömét tizenegy fejlesztésre kijelölt városban és nagyközségben alakították ki. az erőteljes iparosodás természetes velejárója, hogy nőnek a lakásigények, több óvodára, iskolára, üzletre van szükség. a szolnok megyei tanács tervgazdasági bizottsága pénteki ülésén megállapították, hogy a megye kiemelten fejlődő településein lényegesen javult a kommunális ellátás, csökkent a zsúfoltság a gyermekintézményekben és enyhült a lakáshiány.

szolnokon új felszíni tisztítómu építésével, kunszentmártonban vízmű társulat létrehozásával javult a települések vizellátása. nagy gond viszont, hogy a megye egyetlen nagyobb településén sem működik megfelelő szennyvíztisztító. a fejlődő városokban többszörösére nőtt a vízfogyasztás, a keletkezett szennyvizet pedig változatlanul a régi, elavult, kisteljesítményű szennyvíztisztítóknak kell feldolgozniuk. a gyorsabb infrastrukturális fejlesztéshez szükség van az iparvállalatok támogatására is, - állapították meg a tervgazdasági bizottság ülésén, - elsősorban a munkáslakások, gyermekintézmények építésében működhetnek közre a vállalatok, üzemek. ezen a területen már eddig is születtek eredmények: több vállalat, intézmény együttműködésével, óvodákat, bölcsődéket építettek fel a megyében, szolnokon és martfűn pedig többszáz munkáslakás építését készítik elő./mti/

-.-

bb.40. új művelődési ház tompán

vid-fm/fé -cz 1973.december 28.

bács-kiskun megye legújabb művelődési háza tompán épült fel az év végére, a községi tanács és a megyei moziüzemi vállalat közös beruházásában. az épületben kapott helyet a községi filmszínház is. az új művelődési intézmény műszaki átadására pénteken került sor, és januárban vehetik majd birtokukba a tompaiak./mti/

-.-

14.20./fé

- 35 -

N 1500

bb.39. átadták rendeltetésének a badacsonyörsi borkombinátot

vid/p fm -cz

1973. december 28.

badacsonyörsön pénteken váncsa Jenő mezőgazdasági és élel-
mezésügyi miniszter-helyettes átadta rendeltetésének a bada-
csonyi állami gazdaság modern borkombinátját. a több mint 35
vállalat munkájával, 72 millió forintos költséggel épült bor-
tárolót nagyrészt már ősz óta használja a gazdaság, a palackozó
azonban csak most kezdhetette meg a folyamatos nagyüzemi munkát.

a balaton partjának közelében, a badacsonyörsi hegyvonulat
alján álló épület modern vonalaival, üvegfalával új és szép
színtöltja az üdülővidéknek is. a kombinát földalatti tárolóte-
re 45.000 hektoliteres. így lehetővé válik az egységesebb bor-
feldolgozás és kezelés. mindez kedvező hatással lesz a bor mi-
nőségére is.

a földalatti tárolótér 15.000 hektoliteres részén alakították
ki az ugynevezett fehérerjesztőt. a kombinátot modern gép-
egységekkel szerelték fel. a présrendszeren naponta 1500 mázsa
szőlőt dolgoznak fel. a palackozó üzem évente 3-4 millió palack
megtöltésére képes, bár ezt a kapacitást később megkétszerezhe-
tik. ebben az üzemben töltik az állami gazdaság legjobb borait,
a badacsonyi szürkebarátot, a kéknyelűt, az oiaszrizlinget és a
somlói furmintot. a 10.000 hektoliteres ászoktérben fahordók-
ban tárolják a bort. ez jelentősen növeli a költségeket, a ba-
dacsonyi bor jellege, jó hírneve azonban megkivánja a csak
ily módon biztosítható oxidatív érlelést.

a borkombinátban a munka nehezét a gépekre bízta, a 80
dolgozó többsége pedig a berendezések felügyeletét látja el.
/mti/

14.30/p

NA 1500

--

-36-

bb.41. befejeződött a z ideai kampány a szerencsi cukorgyárban

vid/p fm cz

1973. december 28.

a szerencsi cukorgyárban pénteken befejeződött az ideai kampány.
a hosszatarató nyári szárazság miatt az eredetileg tervezettnél ke-
vesebb cukorrépat dolgoztak fel. a felújított, több mint nyolcvan
éves berendezéseken 34.100 vagon cukorrépából több mint 4,300 va-
gon cukrot vontak ki.

szeptember 8-tól megszakítás nélkül dolgoztak a gyárban, s így
az ideai szezon 112 nap alatt fejezték be. kezdetben a répa minő-
sége okozott gondot, de az októberi esőzések javították a helyze-
ten, s hetven napon át a gyár- eddigi teljesítményét meghaladva -
naponta átlagosan háromszázhusz vagon répat dolgozott fel.

az idén első alkalommal készítettek melléktermékként 600 vagon
száritott szeletet az újjonnan létesített üzemben. az értékes takar-
mányt a tsz-ek és az állami gazdaságok vásárolják meg. mintegy
ezerháromszáz vagon nedves szeletet is elvermeltek későbbi takar-
mányozásra./mti/

--

bb.43. társadalompolitikai tudományos ülés kecskeméten

vid/p fm -cz

1973. december 28.

a bács-kiskun megyei pártbizottság oktatási igazgatósága
pénteken kecskeméten tudományos ülést rendezett, amelyen a me-
gye társadalmi szerkezetében bekövetkezett és várható változá-
sokról tanácskoztak. az ülésen tizenhárom szerző tanulmányai a-
lapján vitatták meg az iparosodás hatásával összefüggő kérdése-
ket, egyebek közt a megye városi munkásságának helyzetét, ősz-
születését és aktivitását. elemezték a községi lakosság helyze-
tét, a tsz-parasztság, a tanyai lakosság élet-és munkakörülmé-
nyelben bekövetkezett fejlődést, továbbá a déli nemzetiségi tele-
pülések lakóinak társadalmi rétegződését. foglalkoztak a vidék
értelmiségi rétegének helyzetével és szerepével is. a tudományos
ülés anyaga értékes segítséget nyújt majd a további gyakorlati
munkához./mti/

--

14.35/p

-37-

NA 1570

bb.42. tulteljesítette iv . öt éves tervi óvodaépítését békéscsaba

vid/p fm -cz

1973. december 28.

a gyermekek intézményes ellátásában országos viszonylatban hátrányos helyzetben volt békéscsaba a III.öt éves terv végén. az anyagi erők számbavételével a IV. öt éves tervben összesen 250 óvodai hely létesítését irányozták elő. a városi tanács kérésére megmozdultak az üzemek, intézmények. társadalmi összefogással a város különböző pontjain épültek új gyermekintézmények. a legújabb 150 személyes, korszerű óvoda műszaki átadására pénteken került sor. a városi tanács építőipari vállalata hét hónap alatt hozta tető alá az új óvodát. rekord idő alatt, de jó minőségben adták át az új gyermekintézményt. ezzel békéscsaba tulteljesítette a IV. öt éves terv előirányzatát. 50-nél több gyermeket vehetnek fel óvodába, mint eredetileg tervezték. a gyermekáldás azonban békéscsabán növekszik, ezért a városi tanács újabb tárgyalásokat folytat az üzemekkel, intézményekkel: még 200 gyermek részére épüljön óvoda 1975. végéig békés megye székhelyén. /mt1/

bb.44. dunahid-avatás a szlovák-magyar határon

vid/p fm -cz

1973. december 28.

Pénteken a szlovák-magyar határon, pozsony és komárom között felavatták a több mint 100 millió forintos költséggel újjáépített medvei duna-hidat. a szalagot a magyar oldalon kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszert, a csehszlovák oldalon pedig dr. jaroslav podzinek szövetségi közlekedési miniszterhelyettes vágta át a magyar és a csehszlovák himnusz hangjai közepette. az avató ünnepségen képviseltették magukat mindkét ország illetékes területi párt- és állami szerveinek vezetői. *Thelyettes*

a medvei hid az újabb dunai hidak közé tartozott. 1942-ben avatták fel, és a háború végén a visszavonuló német csapatok felrobbantották. még 1945-ben szovjet hidász-alakulatok kezdték meg az ideiglenes helyreállítást, amelyet néhány hónap alatt befejeztek és 1946. februárjában már ismét megindulhatott a forgalom a hidon, amely szigetköz és csallóköz sűrűn lakott területeit kötötte össze. e szerepe mellett egyre növekvő nemzetközi tranzitforgalmat is lebonyolított. ezért vált szükségessé teljes átépítése. /folyt köv ./

NA 1512

-38-

bb.44. dunahid ....folyt /p

a generálkivitelező a hidépítő vállalat volt. a ganz mávag, az országos szakipari vállalat és még számos cég munkásai végeztek jó munkát a hid újjáépítésén. a munkaerő egy részét a duna-menti magyar és a szlovák községek adták. a munkák ideje alatt is a barátság hidja volt ez a hely és a jövőben még inkább az lesz. a győri textilüzemekben dolgozó csallóközi lányok és asszonyok az átépítés idején is naponta átjártak rajta.

a medvei duna-, hid az átépítés után két nyomvonalu lett. a hidtőt a magyar oldalon 35, a szlovák részen pedig 226 centiméterrel emelték meg. ezzel együtt megemelkedett az egész hidpálya és valamennyi pillér, a hid alatt nagyobb hajók zavartalanul átúszhatnak rakományakkal. az avató ünnepségen az újjáépítésben legjobb munkát végző szakembereket megjutalmazták, illetve kitüntették. /mt1/

bb.46. megszűnik a vasuti közlekedés cegléd és vezsény között - 1974 január 1-től autóbusszokkal bonyolítják le a személyforgalmat

gg/ká/16 -cz

1973. december 28.

a közlekedési koncepciónak megfelelően a magyar államvasutak 1973 december 31-én megszünteti a cegléd-törtelem-körösten-tlen-jászkarajenő-tisza-jenő-vezsény vasutállomás közötti kisforgalmu vasutvonalat. a vonal személyforgalmát 1974 január elsején üzemkezdettől a volán 20. sz. vállalat /mávaut/ autóbusszjáratokkal bonyolítja le.

az autóbussz vállalat a forgalom ellátására további négy autóbusszt állít üzembe és a hat vonatpár helyett 21 autóbusszjárat-párt közlekedtet. 1974 január 1-től tehát cegléd-tisza-jenő-vezsény vasutállomás között periodikus időrendben közlekednek az autóbusszok és a vonal legforgalmasabb területéről a nap csaknem minden szakában óránkénti, a csúcsidőben pedig ennél sűrűbb közlekedést biztosítanak. a menettartam a két vasuti végállomás között egy óra lesz, vagyis 52 perccel rövidebb a vasut által megtett időnél.

az új közlekedési rendről a megállóhelyeken, a szolgálati helyeken és a hivatalos helyiségekben kifüggesztett menetrendek, hirdetések útján tájékoztatják a közenséget. ezen kívül részletes felvilágosítást nyújt a volán 20. sz. vállalat /mávaut/ ceglédi főnöksége. /mt1/

14.40./16

NA 1515

- 39 -

bb.45. ülést tartott a kneb

mm/p -cz

1973. december 28.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken tartotta az évi utolsó ülését. a bizottság megtárgyalta és elfogadta a rögzített áras gyermekruházati cikkekből való ellátás helyzetének utóvizsgálatára készült programot. az év márciusában a kneb vizsgálati megállapításai és javaslatai alapján a könnyűipari minisztérium és a belkereskedelmi minisztérium olyan intézkedést adott ki, amely szerint az erre kijelölt gyárak és üzletek változatlan áron és minőségben kötelesek forgalomba hozni mintegy 30 fontos gyermekruházati cikket. a kneb a jövő év elején a fővárosban és hat megyében megvizsgálja, hogy elérte-e célját az a szülők tervének és gondjainak könnyítésére irányuló intézkedés.

a halhus-termelés és forgalmazás időszerű problémáit nyolc megyében vizsgálta a népi ellenőrzés. a kneb elé terjesztett összefoglaló jelentés megállapítja, hogy a haltermelés jól beilleszkedik a mezőgazdaság termelési szerkezetébe, egyéb művelésre nem alkalmas területeken gyorsabb megtérülést biztosít mint például az erdőtelepítés. import takarmányt nem igényel, kedvező a takarmány hasznosítása és így gazdaságos is a haltermelés. ennek ellenére a haltermelés és a fogyasztás időarányosan nem érte el a iv. ötéves tervben előirányzott szintet. az elmaradás okait részletesen elemzi a jelentés. új halastavaakra, a régiek korszerűsítésére, megfelelőbb karbantartására, gépesítésre, szakember-képzésre, az intenzív fejlesztéshez szükséges alapképzésre, anyagi ösztönzésre van szükség.

mindehhez részletes koncepció kidolgozása és annak megvalósítása szükséges. a kneb a jelentést elfogadta és megküldi az intézkedésre jogosult tárcák és főhatóságuk vezetőinek.

a kneb elnöke tájékoztatta a bizottságot a duna kertészeti mgtsz csomagoló részlegénél, majd a részleggel kapcsolatban álló hat vállalatnál végzett vizsgálat megállapításairól. a kneb elnöke tiltott munkaerőátengedés miatt gazdasági bírság eljárást kezdeményez a termelészövetkezettel és az érintett állami vállalatokkal szemben a több mint 16 millió forint jogtalan haszon elvonására és az okozott kárral arányban álló büntetés kiszabására. a felelős ügyintézőkkel és vezetőkkel szemben eljárás indult./mti/

14.45/p

-40-

NA-152

bb.47. kállai ferenc műsora az egyetemi színpadon

fk/hi/ra cz

1973. december 28.

a filmszínész-portrék sorozat hatodik előadását december 29-én, szombaton délután fél 4 órakor tartják az egyetemi színpadon. a műsorban: részletek kállai ferenc népszerű filmjeiből. szerkesztő-riporter györgy lászló./mti/

bb.48. sajtókonferencia a román nagykövetségen

t/ro/mm/hi/ra cz

1973. december 28.

ioan cotot, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete pénteken sajtókonferenciát tartott a nagykövetségen abból az alkalomból, hogy romániában 26 éve, 1947 december 30-án kikiáltották a köztársaságot. az eseményen - amelyen a diplomáciai testület képviselői, és a sajtó munkatársai vettek részt - a nagykövet méltatta azokat az eredményeket, amelyeket románia a negyedszázadnyi idő alatt a szocialista építés területein elért./mti/

bb. 49. szervezetebbé, tervszerűbbé kell tenni az üdülőtelepek építkezését, fejlesztését - ülést tartott a mecsekvidéki intéző bizottság

vid fm/ll cz

1973. december 28.

diafilmek vetítésével kezdődött pénteken a mecsekvidéki intéző bizottság ülése, amelyen résztvett budai andrás, az országos idegenforgalmi tanács titkára, továbbá jelen voltak a megyei párt és tanácsszervek, városi tanácsok, járási hivatalok képviselői. a színes képek illusztrálásként szolgáltak az első napirendi témához, amely a baranyai üdülőterületek problémáival foglalkozott. a megyei párttáborzat alapján az utóbbi évtizedben százával parcelláztak telkeket a mecsek mesterseges tavai körül, mohács környékén, a duna délmagyarországi partjai mentén, a híres gyógyhelyen, harkányban, a mecseki bányászvárossal, komlóval lassan összenövő sikonda-fürdőn, ahol gombamódra szaporodtak a nyaralók, hétvégi házak.

/folyt.köv./

- 41 -

NA-1605

mvkbb49./ szervezetebbé .... folyt./ il

az évtizedes tapasztalat azt mutatja: az újonnan kialakult Udülőkörzetek, a kiskertek nagyon népszerűek, jól szolgájk az emberek munka utáni kikapcsolódását, pihenését, ugyanakkor azonban olyan helyeken is történtek parcellázások, ahol az építkezéshez szükséges feltételek hiányoznak, az apró telkek, s a rajtuk álló épületek egymást érik, sok helyen hiányzik a megfelelő összhang s így az igényesen kialakított házak sem érvényesülnek a kedvező millió nélkül. a zsufolt tarkaság arra figyelmeztet: előrelátóbban, körültekintőbben kell tervezni. ezt indokolja az a tény is, hogy a kistelkes Udülőtelepek közmu- és kereskedelmi ellátása nehezebben oldható meg a rendkívül nagy anyagi terhet ró a tanácsokra. ugyanaz csoportos, társas Udülőépítkezés esetén sokkal célszerűbben, gazdaságosabban megoldható, s ehhez példákat is mutattak az érdekelte tanácsi szakembereknek. budai andrás, az oit titkára hasznosnak és országosan követendőnek ítélte a mecsekvidéki intéző bizottság felmérését, elemzését, amely hasonló gondokat tárt fel, mint amilyenekkel más tájegységi intéző bizottságok is küzdenek.

ugyanezen az ülésen tárgyalták meg a tájegység természetvédelmi területének helyzetét, majd jóváhagyták a mib jövő évi munkatervét./mti/

-. -

bb. 50. pedagógus továbbképző intézet tolna megyében

vid fm/il cz

1973. december 28.

tolna megye tanácsa pénteken székszárdon a megye közoktatásának helyzetéről és távlati fejlesztési terveiről tárgyalt. az ülésen határozatot hoztak többek között a tolna megyei pedagógus-továbbképző intézet létrehozásáról. az új intézmény lesz a tolna megyei pedagógusok továbbképzésének felelős gondozója, információs központja, szakmai-módszertani tanácsadója, továbbá támogatást nyújt majd a pedagógiai kutatásokhoz és kísérletekhez. /mti/

-. -

- 42 -

15.45/il

N 1610

m

bb.51. a fővárosi szabó ervin

gg/hl/ra cz

1973. december 28.

könyvtár 1-es számú mozgókönyvtára értesíti olvasóit, hogy műszaki karbantartás miatt január 2-től előreláthatólag január 12-ig a kölcsönzés szünetel./mti/

-. -

bb.52. kitüntetések

pá/ra cz

1973. december 28.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. id. sályi istván kossuth-díjasnak, a műszaki tudományok doktorának, a nehézipari műszaki egyetem tanárának eredményes munkássága elismeréséül nyugalomába vonulása alkalmából a magyar népköztársaság zászlórendje második fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi pá, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, dr. orbán lászló művelődésügyi minisztériumi államtitkár, és dr. polinszky károly művelődésügyi miniszter-helyettes.

x x x

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa galambos józsef rendőr-vezérőrnagynak, belügyminiszter-helyettesnek érdemei elismeréséül nyugalomába vonulása alkalmából a vörös zászló érdemrend kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi pá, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, benkei andrás belügyminiszter, és borbándi jános, az mszmp központi bizottsága osztályvezetője./mti/

-. -

16.25/ra

-43-

N 1610

szerkesztőségek tájékoztatására!

felhívjuk a szerkesztőségek figyelmét, hogy mai 52. sz. hírünk / kitüntetések / feloldásig e m b a r g ó s!!

/mti/

bb.53. fock jenő

gg/ra la

1973. december 28.

a minisztertanács elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta Gustaf bonde-t, a svéd királyság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közelmúltban adta át megbízólevelét./mti/

-. -

e m b a r g ó 19 ó r á i g !

bb.54. willy brandt

gg/ra la

1973. december 28.

a német szövetségi köztársaság kancellárja táviratban mondott köszönetet fock jenőnek, a 60. születésnapjára küldött jókívánságaiért./mti/

-. -

bb.55. kitüntetés

pá/ie/ra la

1973. december 28.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa samodai árpádnak, a tűzép egyesülés vezérigazgatójának nyugállományba vonulása alkalmából érdemei elismeréseként a munka érdemrend arany fokozatát adományozta.

a kitüntetést dr. juhár zoltán belkereskedelmi miniszter-helyettes adta át./mti/

-. -

szerkesztőségek figyelmébe!

il la

mai bb. 52. sz. hír /kitüntetések / második bekezdését /galambos józsef kitüntetése/ teljes egészében

v i s s z a v o n j u k,

helyette később új anyagot adunk.

/mti/

-. -

- 44 -

17.15/11

kbb. 56. a máv vezérigazgatósága közli, -szg.

gk/ie/il la

1973. december 28.

hogy az ndk-ban dolgozó magyar munkavállalók kiutazásának megkönnyítése érdekében budapesti keleti pályaudvarról a következő különvonatok indulnak: 1974. január 4-én pénteken 18.30 órakor hoyerswerdába és greifswaldba, január 5-én szombaton lipcsébe.
/mti/

-. -

bb. 57. kitüntetés

gg/il la

1973. december 28.

a népköztársaság elnöki tanácsa tihanyi ferencnek, az országos pedagógiai intézet tanszékvezető főiskolai tanárának nyugállományba vonulása alkalmából eredményes munkássága elismerésül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.
/mti/

-. -

bb.62. a megfigyelésre kijelölt nagyvállalatok fejlődéséről tárgyalt a nim vezetőinek értekezlete

t/sb/pá/ie/ra la

1973. december 28.

a nehézipari minisztérium vezetőinek értekezlete pénteken megtárgyalta a megfigyelésre kijelölt 12 nagy nim-vállalat 1968-1972. közötti fejlődéséről és helyzetéről készített előterjesztést. ebbe az tucatnyi vállalatban van a nehéziparban foglalkoztatottaknak csaknem 80, az ágazat lekötött eszközeinek majdnem 90 százaléka, s a tárca termelésének több mint 80 százalékát állítja elő. így munkája jóval nagyobb arányban ad jellemzést a nehéziparról, mint az egész szocialista iparról a kijelölt összes-ötven-vállalat, amelyben a foglalkoztatottak 40 százaléka dolgozik, s az ország ipari termelésének mintegy 50 százalékát adja.

-. -

18.10/ra

-45-

1x18u

bb.62. /a megfigyelésre ... folyt./ra

a nehéziparban kijelölt vállalatok - a felmérés szerint-
öt év alatt, tehát 1968-tól 1972- végéig dinamikusabban fejlőd-
tek, mint a tárca összes vállalatai. ebben az időszakban a ter-
melés növekedésének évi üteme az ágazat vállalatainál 7,65 , ugyan-
akkor a kifejezett gazdálkodó egységeknél 8,8 százalék volt.
meghaladta tehát az országos szinten kijelölt 50 vállalat át-
lagosan évi 8 százalékos fejlődési ütemét is. ennél is gyor-
sabban emelkedett a nyereség. a népgazdaság 50 kiemelt vállá-
lata évenként 9, a nehézipar összességében évi 14,2 , s a
kiemelt 12 nim-vállalat pedig 15,2 százalékkal növelte
nyereségét. a megfigyelt nagy nim-vállalatok hatékonyabb gaz-
dálkodásához, munkájához jelentősen hozzájárult, hogy a fog-
lalkoztatottak számát kisebb ütemben növelték, mint a tárca
többi vállalata. az export-termékek kivitelében viszont lassabb
fejlődést értek el, mint az ágazat.

a kiemelt nim-vállalatok ötéves munkája alapján megállapít-
ható, hogy gazdálkodásuk megfelelő, s így minisztéri-
umi beavatkozásra általában nincs szükség./mti/
--

ább.63. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától
18,00 óráig:

la/ra la

1973. december 28.

- 34. rendkívüli járatok szilveszter éjjel
  - 35. jelmezkölcsonzó
  - 36. aszulfeldolgozás
  - 37. füstmérgezés
  - 38. enyhült a lakáshiány
  - 39. badacsonyi borkombinát
  - 40. új művelődési ház tompán
  - 41. szerencsi cukorgyár
  - 42. óvodaépítés békéscsabán
  - 43. társadalompolitikai tudományos ülés
  - 44. medvei duna-híd
  - 45. kneb ülés
  - 46. megszűni a vasuti közlekedés...
- /folyt.köv./

18.25/ra

-46-

NA 18³⁰

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti hivatalos közlemények

1973. december 28.

embargo: 19.00 óráig

bb. 58. a heves megyei pártbizottság ülése

il la

1973. december 28.

az mszmp heves megyei bizottsága pénteken ülést tartott.
a pártbizottság oláh györgyöt a megyei pártbizottság első tit-
kárát - fontos állami beosztásba történő kinevezése miatt -
érdemei elismerése mellett felmentette tisztségéből. a pártbi-
zottság vaskó Mihályt, az mszmp borsod megyei bizottságának
volt titkárát megválasztotta a heves megyei pártbizottság első
titkárává. az ülésen részt vett és felszólalt pullai árpád, az
mszmp központi bizottságának titkára./mti/
--

18.00/il

NA 18⁰⁵

bb. 59. az elnöki tanács ülése

il la

1973. december 28.

az elnöki tanács pénteken ülést tartott. megtárgyalta és elfogadta a tervszerű devizagazdálkodásról szóló törvényerejű rendeletet. az új jogi szabályozás figyelembe veszi gazdasági életünk, nemzetközi gazdasági kapcsolataink és a turizmus jelentős fejlődését, valamint a gazdasági irányítás reformjának tapasztalatait.

figyelemmel arra a jelentős zerepre, amelyet az orvostovábbképző intézet az orvosi szakemberképzésben és tudományos kutatásban betölt, az elnöki tanács az intézetet egyetemi jellegű felsőoktatási intézménnyé nyilvánította.

meghallgatta és tudomásul vette az elnöki tanács az országos választási elnökség jelentését a tanácstagi időközi választásokról.

az elnöki tanács oláh györgyöt rendőrvezérőrnaggyá kinevezte.

az elnöki tanács végül bírói és egyéni kegyelmi ügyekben hozott határozatokat./mti/

-. -

bb. 60. miniszterhelyettesi felmentések és kinevezések

il la

1973. december 28.

a minisztertanács rácz páل belügyminiszterhelyettest tisztségéből felmentette, egyben külügyminiszterhelyettségébe kinevezte.

a kormány galambos józsef rendőr vezérőrnagyot belügyminiszterhelyettest érdemei elismerése mellett nyugállományba vonulása miatt felmentette tisztségéből.

a minisztertanács karasz lajos rendőrvezérőrnagyot és oláh györgy rendőrvezérőrnagyot belügyminiszterhelyettségébe kinevezte./mti/

-. -

- 2 -

18.05/11

NA 1870

bb. 61. galambos józsef kitüntetése

il la

1973. december 28.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa galambos józsef rendőr vezérőrnagy belügyminiszterhelyettesnek nyugállományba vonulása alkalmából a vörös zászló érdemrend kitüntetést adományozta.

a kitüntetést losonczi páл, az elnöki tanács elnöke adta át. a kitüntetés átadásánál jelen volt cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, benkei andrás belügyminiszter és borbándi jános, az mszmp központi bizottsága osztályvezetője.
/mti/

-. -

- 3 -

18.08/11

NA 1815

m

bb.63. /a belsőldi ... folyt./ra

47. kállai ferenc az egyetemi színpadon
48. román sajtókonferencia
49. a mecsek -vidéki intéző bizottság ülése
50. pedagógus továbbképző intézet
51. szabó ervin könyvtár
52. kitüntetések/ a második bekezdés visszavonva!/
53. fock jeno fogadta az uj svéd nagykövetet
54. willy brandt távirata
55. kitüntetés
56. máv vezérig.közleménye
57. kitüntetés
58. a heves megyei pártbizottság ülése /hivatalos!/
59. az elnöki tanács ülése /hivatalos!/
60. miniszterhelyettesi felmentések és kinevezések /hivatalos!/
61. galambos józsef kitüntetése /hivatalos!// a visszavont 52.
62. hír második bekezdése helyett/
62. nim értekezlet
63. hír jegyzék

--

bb.64. arthur miller magyarországon

k/ró/gk/ra la

1973. december 28.

első ízben látogatott hazánkba arthur miller, a világ-hírű amerikai író. pénteken - a magyar pen club szervezésében - írókkal, kritikusokkal, fordítókkal és a színházi világ képviselőivel találkozott a vörösmarty téri kulturpalotában.

nagy érdeklődéssel kísért előadásában beszélt az írók feladatáról, az írás céljáról, a színpadnak, a drámai műveknek a valóság ábrázolásában betöltött sajátos hivatásáról. az amerikai politikai és irodalmi élet kérdéseit, jelenségeit és a társadalom eseményeit is érintő előadásában elismeréssel szól a magyar pen-nek a nemzetközi pen-ben betöltött szerepéről./mti/

--

18.35/ra

-47-

NA 1840

bb.65. időjárás jelentés

gk/ra la

1973. december 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. december 28-án, pénteken este:

többsfelé köd

várható időjárás szombat estig:

reggel többsfelé köd, amely néhány helyen napközben is megmarad. szórványosan előforduló ködszítálás, ónos szítálás, egy-két helyen ónos eső. gyenge, változó irányú szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton általában 5 fok körül, a tartósan ködös helyeken 0 fok közelében./mti/

bb 66. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

um la

1973. december 28.

64. arthur miller
65. időjárás jelentés
66. hír jegyzék

- 48 -
- v é g e -

21.00/um

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkeszt: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: konc Antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

l M 210

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. december 29.

bb. 1. napirenden: a szakmunkások érettségije

1 sz6/gg/lt cz

1973. december 29.

az állami oktatás helyzetéről és továbbfejlesztéséről hozott elmúlt évi központi bizottsági határozat kimondja, hogy „munka mellett tovább tanulni szándékozó fiatal szakmunkások részére érettségivel záruló esti-levelező tagozatokat kell szervezni...”

mi indokolja, hogy a szakmunkások közép-iskolai továbbtanulásának ezt az útját jelöli meg a határozat, hiszen a közvetlen továbbtanulásra napjainkban több lehetőség is nyílik?

a szakmunkások jelenleg a dolgozók gimnáziumát különbözeti vizsgával, három év alatt végezhetik el. a dolgozók négyéves szakközépiskolájában a hagyományos „a” tagozatu szakmunkásképzőben végzetek különbözeti vizsgával a második osztályban, az emelt szintű „b” tagozatokon végzetek különbözeti vizsga nélkül a harmadik osztályban tanulhatnak tovább. a „b”-tagozaton végzők számára az elmúlt években lehetővé vált, hogy különbözeti vizsga nélkül a számukra szervezett dolgozók kétéves szakközépiskolájában szerezhessenek érettségit.

/folyt.köv./

- 1 -